

T á j é k o z t a t ó az Akadémia rendkívüli közgyűlésének előkészületeiről

— 1994. október 26-27. —

A Magyar Tudományos Akadémiáról 1994. június 30-án hatályba lépett, 1994. évi XL. törvény kötelezte az Akadémiát, hogy a hatálybalépéstől számított 4 hónapon belül rendkívüli közgyűlést tartson. A közgyűlés feladata az Akadémia új Alapszabályának elfogadása. Rendelkezik a törvény arról is, hogy a rendkívüli közgyűlés előkészítésére az Akadémia elnökének meghatározott összetételű bizottságot kell létrehozni. Az Előkészítő Bizottságnak két alapvető feladata van:

(1) A 200 nem-akadémikus közgyűlési képviselő megválasztásának előkészítése, megszervezése, a szavazatok értékelése;

(2) Az Akadémia új Alapszabály tervezetének a kidolgozása.

Jelen tájékoztató összefoglalja az Előkészítő Bizottság eddigi munkáját, a 200 nem-akadémikus közgyűlési képviselő választásának eredményét és közli az Alapszabály tervezetének azt a változatát, melyet az Előkészítő Bizottság szeptember elején széles körű vitára bocsátott.

A köztestületi jelentkezések alapján megállapítható, hogy 1994. augusztus 18-án a Magyar Tudományos Akadémia köztestületének 5495 nem-akadémikus tagja volt. A köztestület tagjai közül 5163-an vettek részt (a tagok 94%-a) az októberi rendkívüli közgyűlés 200 nem-akadémikus képviselőjének megválasztásában. A szavazólapokon a listán jelölt küldötteken kívül 1913 új jelölt kapott még szavazatot. Közülük 253-an ötnél több szavazatot kaptak. Az Előkészítő Bizottság döntése szerint a 200 megválasztott képviselő bármelyikének kiesésekor helyére az adott tudományterület szerinti rangsorolt, legtöbb szavazatot kapott személy lép.

I. A rendkívüli közgyűlés előkészítésének jogi és szervezeti előzményei

Az MTA 1994. évi májusi rendes közgyűlése jóváhagyólag tudomásul vette az MTA elnökének bejelentését, hogy a rendkívüli közgyűlés előkészítésére a törvény értelmében Előkészítő Bizottságot hív életre.

A közgyűlés határozata tartalmazza a bizottság személyi összetételét és az Előkészítő Bizottság feladatait az alábbiak szerint:

— kidolgozza a 200 képviselő megválasztásának elveit;

— felügyeli a választás lebonyolítását, a képviselők meghívását, valamint a közgyűlés megszervezését a törvényben előírt határidőre;

— gondoskodik az alapszabálytervezet előzetes megvitatásáról, a tervezet végső formájának kialakításáról, benyújtásáról az elnöknek, aki azt a közgyűlés elé terjeszti.

Az MTA elnöke az Előkészítő Bizottság elnökének Halász Béla akadémikust, az MTA alelnökét, titkárának Kónya Sándort, a történelemtudomány kandidátusát kérte fel.

Megbízta Tolnai Márton, az MTA KSZI igazgatóját, hogy az intézet segítse a Bizottság munkáját, illetve a rendkívüli közgyűlés előkészítését.

Az Előkészítő Bizottság tagjai:

Társadalomtudományok

Andorka Rudolf, az MTA levelező tagja
Harmathy Attila, az MTA levelező tagja
Kulcsár Kálmán, az MTA rendes tagja
Ritók Zsigmond, az MTA rendes tagja
Boross Zoltán, a közgazd. tud. doktora
Dezső Márta, a jogtudomány kandidátusa
Pomogáts Béla, az irodalomtud. kandidátusa
Veress József, a közgazd. tud. doktora

Élettudományok

Hámori József, az MTA levelező tagja
Spät András, az MTA levelező tagja
Stefanovits Pál, az MTA rendes tagja
Vizi E. Szilveszter, az MTA rendes tagja
Bedő Zoltán, a mezőgazd. tud. kandidátusa
Lénárd László, az orvostud. doktora
Oláh János, a biológiai tud. doktora
Tulassay Tivadar, az orvostud. doktora

Természettudományok

Györy Kálmán, az MTA levelező tagja
Lipták András, az MTA levelező tagja
Meskó Attila, az MTA levelező tagja
Roska Tamás, az MTA levelező tagja
Guczli László, a kémiai tud. doktora
Katona Gyula, a matematikai tud. doktora
Schanda János, a műszaki tud. doktora
Sitkei György, a műszaki tud. doktora

Az Előkészítő Bizottság későbbi ülésein sorából létrehozta az Alapszabálykészítő Bizottságot és a Választási Szavazatszámoló Bizottságot.

Az Alapszabálykészítő Bizottság

Elnöke:

Harmathy Attila, az MTA levelező tagja

Titkára:

Kónya Sándor, a történelemtud. kandidátusa

Tagjai:

Dezső Márta, a jogtudomány kandidátusa
Hámori József, az MTA levelező tagja
Kulcsár Kálmán, az MTA rendes tagja
Roska Tamás, az MTA levelező tagja

A Választási Szavazatszámoló Bizottság

Elnöke:

Boross Zoltán, a közgazd. tud. doktora

Titkára:

Tolnai Márton, az MTA KSZI igazgatója

Tagjai:

Dezső Márta, a jogtudomány kandidátusa
Guczli László, a kémiai tud. doktora
Katona Gyula, a matematikai tud. doktora
Tulassay Tivadar, az orvostud. doktora

Az Előkészítő Bizottság (a továbbiakban: EB) 1994. május 31-én megtartotta első ülését, amelyet követően az elmúlt hónapokban két alapeladatára koncentrált:

- az alapszabálytervezet előkészítésére és előzetes megvitatására;
- a rendkívüli közgyűlés nem-akadémikus 200 képviselőjének megválasztására.

II. Az alapszabályok előkészítése, megvitatása

Az Alapszabálykészítő Bizottság az EB első ülést követően elkészítette az Alapszabály tervezetének első vitaanyagát.

Az EB elnöke június 7-én tájékoztatta a tudományos osztályok elnökeit a bizottság addigi munkájáról és a további teendőkről. Átadta az Alapszabály tervezetének első változatát, kérve, hogy azt az osztályok vitassák meg és észrevételeiket, javasolataikat küldjék meg.

Az EB elnöke megvitatásra és intézményi vélemények kikérésére megküldte az Alapszabály tervezetét az MTA területi bizottságok elnökeinek, az MTA közgyűlési bizottságok elnökeinek, az akadémiai kutatóintézetek igazgatóinak, az AKIT elnökének, a SZIMA ügyvezető alelnökének, az AKB-nak, az Ideiglenes Doktori Tanácsnak, az Athenaeum Bizottságnak, az egyetemek rektorainak, a szakszervezetek képviselőinek.

A tudományos osztályok vitái többségükben június végéig befejeződtek, az összes intézményi észrevétel július végéig megérkezett.

Az Alapszabálykészítő Bizottság a beérkezett észrevételek felhasználásával összeállította az MTA törvény és az MTA Alapszabálya egységes szerkezetbe foglalt szövegének tervezetét.

Az Alapszabálynak ezt a tervezetét az EB 1994. augusztus 22-i előzetes áttekintését követően ismét széles körű vitára bocsátotta. A tervezetet közli e kiadvány és megjelenik az Akadémiai Hírekben is.

Az Alapszabály-tervezet tudományos közösségi (Intézetek, bizottságok, osztályok) vitáit követően szeptember 12–13–14-én három csoportban konzultációt tartunk a 200 nem-akadémikus közgyűlési képviselővel, majd az e viták alapján átdolgozott tervezetet véleményezi az MTA Elnöksége, s ezt követően megvitatja és a rendkívüli közgyűlésre előterjesztendő változatot jóváhagyja szeptember 29-i ülésén az EB.

III. A 200 nem-akadémikus közgyűlési képviselő megválasztásának előkészítése

A 200 képviselő megválasztásával kapcsolatban az EB 1994. május 31-i első ülésén alapelvként elfogadta, hogy a kiválasztás fő szempontjának a szakmai kiváltságot kell tekinteni. Ugyancsak elfogadta, hogy a megválasztandó 200 fő összetétele arányaiban feleljen meg a tudományos fokozattal rendelkezők tudományági megoszlási arányának. Úgy döntött, hogy a szavazólapon csak a tudományos osztályok, illetve bizottságaik által javasolt 200 jelölt neve szerepeljen. Az EB azért választotta a szavazásnak ezt a módját, mert a rendkívüli közgyűlés törvényben meghatározott előkészítése és ütemezése miatt alapvető célnak a választás érvényességét és időben történő lebonyolítását tekintette. A többes jelölés nagymértékben növelhette volna az érvénytelen szavazatok számát, így kérdésessé tehetné volna a választás kimenetelét, határidőre történő lebonyolítását, végső soron a törvény végrehajtását.

Az alapelvek elfogadása mellett az EB döntést hozott a következőkről:

— A 200 képviselő megválasztása a három nagy tudományterület szerint listás, titkos szavazással történik. Az élettudományok 69, a természettudományok 68 főt, míg a társadalomtudományok 63 képviselőt delegálnak a 200 fős testületbe. Az EB a három tudományterület szerinti szavazás mellett azért döntött, mert az egyes diszciplínák között jelentős átfedések vannak, számos diszciplínát szűkebb területre nem lehet besorolni, továbbá el akarta kerülni egyes szakterületek túlsúlyának érvényesülését is.

— A jelöltek listájának összeállítására a tudományos osztályokat kérte fel az EB. A küldötték osztályonkénti számát úgy határozta meg, hogy a 200 főt 50%-ban egyenlően osztotta fel az osztályok között, 50%-ban pedig a tudományos fokozattal rendelkezők osztályonkénti tényleges arányát vette figyelembe. A jelöléseket az osztályok a tudományos bizottságok javaslatai alapján 1994. június 29-ig juttatták el a bizottsághoz.

A bizottság úgy ítélte meg, hogy a szavazás lebonyolítása akkor felel meg a törvény előírásainak és tudja biztosítani a közvetlen és titkos választást, ha a megküldött szavazólistát a szavazó belátása szerint alakíthatja, abból — a tudományterületi arányokra ügyelve — neveket kihúzhat és azok helyett újakat írhat be. A bizottságnak egy értékelési szempontja lehet: a szavazat érvényes vagy érvénytelen.

Az EB 1994. június 30-i ülésén a tudományos osztályok által összeállított 200 fős jelölőlistát vitatta meg. A vita során felvetődött a kétfordulós választás lehetősége, de a bizottság úgy ítélte, hogy a jelölés a tudományterületek igen széles szakmai körének véleményére alapozódott, a listás titkos szavazás lebonyolítására pedig — az idő rövidsége miatt is — jobb megoldás nem kínálkozik. *Hangsúlyozta azonban, hogy e választás csak egyetlen alkalomra, az októbert rendkívüli közgyűlésre vonatkozik. Az akkor elfogadandó Alapszabály fogja meghatározni, hogy a következő időszak nem-akadémikus képviselőinek jelölése, választása miként történjen.*

Az EB úgy döntött, hogy a választásban a TMB május 25-i állapot szerinti nyilvántartásában szereplő valamennyi magyar állampolgárságú tudomány doktora és tudomány kandidátusa részt vehet, ha a köztestületi belépési nyilatkozatot kitölti.

Részletesen foglalkozott a bizottság a szavazás rendjével és a szavazatszámolás kérdésével. A szavazólap és a köztestületi belépési nyilatkozat visszaküldésének módjáról úgy döntött az EB, hogy azokat a szavazó egy nagy borítékban, azon belül két lezárt külön borítékban küldje vissza. *Igy megoldható volt, hogy csak a köztestület tagjai szavazzanak és biztosítható volt a szavazó anonimitása is.* A szavazás titkosságának biztosítása érdekében 3 vagy 4 alkalommal két tanú és közjegyző jelenlétében kerül sor a szavazatokat, illetve a belépési nyilatkozatokat tartalmazó levelek (az ún. nagy borítékok) felbontására, elkülönítésére és az érvényesség jegyzőkönyvi rögzítésére.

A Választási Szavazatszámoló Bizottság 1994. augusztus 22-i ülésén arról tájékoztatta a rendkívüli közgyűlést Előkészítő Bizottságot, hogy az elfogadott ütemtervvel összhangban az októbert rendkívüli közgyűlésre a következő 200 nem-akadémikus képviselőt választották meg:

Természettudományok

III/A Matematikai Tudományok Osztálya

Benczúr András, matematikai tudomány doktora, számítástudomány,

ELTE Általános Számítástudományi Tsz.

Csendes Tibor, matematikai tudomány kandidátusa, operációkutatás,

JATE Informatikai Tanszék

Csirik János, matematikai tudomány doktora, számítástudomány,

JATE Informatikai Tanszékcsoport

Hatvani László, matematikai tudomány doktora, differenciál- és integrálegenylet,

JATE Bolyai Intézet

Katona Gyula, matematikai tudomány doktora, kombinatorika és gráfelmélet, MTA Matematikai

Kutató Intézete

Molnár Sándor, matematikai tudomány kandidátusa, rendszerelemélet,

SYSTEMEXPERT Tanácsadó Kft.

Pálfy Péter Pál, matematikai tudomány kandidátusa, algebra,

MTA Matematikai Kutató Intézete

Sebestyén Zoltán, matematikai tudomány doktora, funkcionál analízis,

ELTE TTK Alkalmazott Analízis Tanszék

Szabados József, matematikai tudomány doktora, approximáció-elmélet,

MTA Matematikai Kutató Intézete

Tamásy Lajos, matematikai tudomány doktora, geometria,

KLTE Matematikai Intézet

III/B Fizikai Tudományok Osztálya

Barna B. Péter, fizikai tudomány kandidátusa, szilárdtestfizika,

MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézete

Janszky József, fizikai tudomány doktora, nemlineáris optikai kristályfizika,

MTA TTKL Kristályfizikai Kutató Lab.

Kiss Ádám, fizikai tudomány doktora, magfizika,

ELTE TTK

- Koltay Ede**, fizikai tudomány doktora, magfizika és alkalmazásai,
MTA Atommagkutató Intézete
- Kondor Imre**, fizikai tudomány doktora, elméleti és mat. fizika,
Bolyai Kollégium
- Mihály György**, fizikai tudomány doktora, szilárdtestfizika,
BME Fizikai Intézete
- Ormos Pál**, fizikai tudomány doktora, molekulafizika,
MTA SZBK Biofizikai Intézete
- Pálinkás József**, fizikai tudomány doktora, atom- és molekulafizika,
MTA Atommagkutató Intézete
- Pálla Gabriella**, fizikai tudomány doktora, magfizika, MTA KFKI RMKI
- Szegő Károly**, fizikai tudomány doktora, úrfizika, MTA KFKI RMKI
- Vesztergombi György**, fizikai tudomány doktora, részecskefizika, MTA KFKI RMKI

VI. Műszaki Tudományok Osztálya

- Arató Péter**, műszaki tudomány doktora, digitális technika,
BME Folyamatszabályozási Tanszék
- Bakondi Károly**, műszaki tudomány doktora, gépjáratástechnika,
BME Gépipari Technikai Tanszék
- Bartha László**, kémiai tudomány doktora, porkohászat,
MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézet
- Büki Gergely**, műszaki tudomány doktora, energetika, BME Energetikai Tanszék
- Dulácska Endre**, műszaki tudomány doktora, mechanika,
BME Szilárdságtani és Tartószerkezeti T.
- Farkas Ottó**, műszaki tudomány doktora, nyersvasmetallurgia,
Miskolci Egyetem, Vaskohászati Tanszék
- Gadó János**, fizikai tudomány kandidátusa, reaktorfizika,
MTA KFKI Atomenergia Kutató Intézet
- Geleji Frigyes**, kémiai tudomány doktora, makromolekuláris kémia, OMF
- Géher Károly**, műszaki tudomány doktora, elméleti rádiótechnika,
BME Távközlési és Telematikai Tanszék
- Köszegfalvi György**, műszaki tudomány doktora, városépítés, nyugdíjas
- Lajtha György**, műszaki tudomány doktora, távközlő hálózatok tervezése,
Magyar Távközlés Szerkesztősége
- Magyar József**, műszaki tudomány kandidátusa, tervezésemélet,
BME Gépszerkezettani Intézet
- Mojzes Imre**, műszaki tudomány doktora, félvezető eszközök, elektronikai technológia,
BME Elektronikai Technikai Tanszék
- Nemesdy Ervin**, műszaki tudomány doktora, építéstudomány, közlekedéstudomány,
BME Út- és Forgalmotechnikai Tanszék
- Petró Bálint**, műszaki tudomány doktora, épületszerkezetek,
BME Épületszerkezeti Tanszék
- Schmidt István**, műszaki tudomány kandidátusa, villamosgépek,
BME Villamosgépek Tanszék
- Starosolszky Ödön**, műszaki tudomány kandidátusa, hidraulika, VITUKI Rt
- Vajda Ferenc**, műszaki tudomány doktora, számítógép architektúrák,
KFKI Méréstechn. és Számítástechn. K. I.

VII. Kémiai Tudományok Osztálya

- Antus Sándor**, kémiai tudomány doktora, szerves kémia,
KLTE Szerves Kémiai Tanszék

- Bajusz Sándor**, kémiai tudomány doktora, természetes és élettanilag aktív anyagok kémiája, Gyógyszerkutató Intézet Kft.
- Bernáth Gábor**, kémiai tudomány doktora, szerves kémia, SZAOE Gyógyszerészeti Vegytani Intézet
- Blicke Tibor**, kémiai tudomány doktora, kémiai technológiai folyamatok és készülékek, MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézet
- Dékány Imre**, kémiai tudomány doktora, kolloidkémia, JATE Kolloidkémiai Tanszék
- Fonyó Zsolt**, kémiai tudomány doktora, kémiai technológia, BME Vegyipari Műveletek Tanszéke
- Horányi György**, kémiai tudomány doktora, elektrokémia, MTA Központi Kémiai Kutatóintézet
- Lőw Miklós**, kémiai tudomány doktora, természetes és élettanilag aktív anyagok kémiája, Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt.
- Maros László**, kémiai tudomány doktora, analitikai kémia, ELTE Szervetlen és Analitikai Kémiai Tsz.
- Nagy Lajos György**, kémiai tudomány doktora, radiokémia, BME Fizikai-Kémiai Tanszék
- Novák Lajos**, kémiai tudomány doktora, szerves kémia, BME Szerves Kémiai Tanszék
- Paál Zoltán**, kémiai tudomány doktora, kataliziskémia, MTA Izotópkutató Intézet
- Pukánszky Béla**, kémiai tudomány doktora, makromolekuláris rendszerek kémiája, BME Műanyag- és Gumiipari Tanszék
- Sohár Pál**, kémiai tudomány doktora, szerkezetkémia, ELTE Általános és Szervetlen Kémiai Tsz.
- Tóth Klára**, kémiai tudomány doktora, elektroanalitika, BME Általános és Analitikai Kémiai Tsz.
- Tyihák Ernő**, kémiai tudomány doktora, kromatográfia, MTA Növényvédelmi Kutatóintézet
- Váradí Mária**, kémiai tudomány kandidátusa, élelmiszeranalitika, Központi Élelmiszeripari Kutatóintézet
- Vidóczy Tamás**, kémiai tudomány kandidátusa, fizikai kémia, MTA Központi Kémiai Kutatóintézet

X. Földtudományok Osztálya

- Alföldi László**, földtudomány doktora, hidrológia, Hidrológiai Tudományos Bizottság
- Berényi István**, földrajztudomány doktora, gazdaság-földrajz, MTA Földrajztudományi Kutató Intézet
- Faller Gusztáv**, műszaki tudomány doktora, bányászat, Bányászati Tudományos Bizottság
- Iványi Zsuzsa**, földrajztudomány kandidátusa, meteorológia, ELTE Meteorológiai Tanszék
- Lackó László**, földrajztudomány doktora, település-földrajz, Államigazgatási Főiskola
- Nagy Béla**, földtudomány kandidátusa, geokémia, MTA Titkárság, Földtudományi Osztály
- Stegena Lajos**, földtudomány doktora, térképtudomány, ELTE Környezetfizikai Tanszékcsoport
- Szádeczky-Kardoss Gyula**, műszaki tudomány kandidátusa, geodézia,

MTA Geodézis- és Geofizikai Kutató Int.

Szederkényi Tibor, földtudomány doktora, geológia,

JATE Ásványtani, Geokémiai és Kőzettani Tanszék

Takács Ernő, műszaki tudomány doktora, geofizika,

ME Geofizikai Tanszék

Vörös Attila, földtudomány kandidátusa, paleontológia,

TIM Föld- és Őslénytára

Élettudományok

IV. Agrártudományok Osztálya

Balázs Ervin, biológiai tudomány doktora, molekuláris virológia,

Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóintézet

Bedő Zoltán, mezőgazdasági tudomány doktora, növénynevelés,

Mezőgazdasági Kutatóintézet

Bócz Ernő, mezőgazdasági tudomány doktora, növénytermesztés, DATE

Boros János, mezőgazdasági tudomány doktora, agrárökonómia,

Dohánykutató és Minőségfejlesztő Intézet K+F Rt.

Fésűs László, állatorvostudomány doktora, állattenyésztés,

Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet

Frank József, mezőgazdasági tudomány doktora, növénynevelés,

Gabonatermesztési Kutatóintézet

Harnos Zsolt, mezőgazdasági tudomány doktora, biometria,

Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem

Heszky László, biológiai tudomány doktora, növénygenetika,

Gödöllői Agrártudományi Egyetem

Horváth József, mezőgazdasági tudomány doktora, növényi virológia,

Gödöllői Agrártudományi Egyetem

Kocsis Károly, mezőgazdasági tudomány kandidátusa, agrárműszaki,

Gödöllői Agrártudományi Egyetem

Kömives Tamás, kémiai tudomány kandidátusa, szerves kémia,

Növényvédelmi Kutatóintézet

Kutas Ferenc, állatorvostudomány doktora, állatorvostudomány,

Állatorvostudományi Egyetem

Nagy Béla, állatorvostudomány doktora, állatorvostudomány,

Állatorvostudományi Kutatóintézet

Neményi Miklós, mezőgazdasági tudomány kandidátusa, agrárműszaki,

Pannon Agrártudományi Egyetem, Mosonmagyaróvár

Németh Tamás, mezőgazdasági tudomány kandidátusa, agrókémia,

Talajtani Kutatóintézet

Papp János, mezőgazdasági tudomány doktora, kertészet,

Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem

Sass Pál, mezőgazdasági tudomány doktora, agrármarketing,

Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Főiskolai Kar, Kecskemét

Széles Gyula, mezőgazdasági tudomány doktora, agrár-közgazdaságtan,

Pannon Agrártudományi Egyetem

Szűcs István, mezőgazdasági tudomány doktora, agrár-közgazdaságtan,

Agrárgazdasági Kutató- és Informatikai Intézet

Winkler András, műszaki tudomány doktora, faipar,

Erdészeti és Faipari Egyetem

V. Orvosi Tudományok Osztálya

- Ádám Éva**, orvostudomány doktora, virustan,
SOTE Mikrobiológiai Intézet
- Bauer Miklós**, orvostudomány doktora, orr-, fül-, gégészet,
POTE Orr-, fül-, gégészeti Klinika
- Bánóczy Jolán**, orvostudomány doktora, sztomatológia,
SOTE Konzerváló Fogászati Klinika
- Bodó Miklós**, orvostudomány doktora, onkológia,
Szent János Kórház HIETE Onkopathológiai Intézet
- de Chatel Rudolf**, orvostudomány doktora, belgyógyászat,
SOTE I. Belklinika
- Dobozy Attila**, orvostudomány doktora, bőrgyógyászat,
SZAOTE Bőrklinika
- Farsang Csaba**, orvostudomány doktora, belgyógyászat,
Szent Imre Kórház
- Fekete György**, orvostudomány doktora, gyermekgyógyászat,
SOTE II. Gyermekklinika
- Frang Dezső**, orvostudomány doktora, urológia,
SOTE Urológiai Klinika
- Fürst Zeuzsanna**, orvostudomány doktora, gyógyszerstan,
SOTE Gyógyszerstan Intézet
- Jellinek Harry**, orvostudomány doktora, kórbonctan,
SOTE II. Pathológiai Intézet
- Juhász-Nagy Sándor**, orvostudomány doktora, keringéskutatás,
SOTE Ér-Szívsebészeti Klinika
- Kertai Pál**, orvostudomány doktora, közegészségtan,
Országos Népegészségügyi Központ
- Kovács László**, orvostudomány doktora, élettan és kórélettan,
DOTE Élettani Intézet
- Kovács László**, orvostudomány doktora, szülészet és nőgyógyászat,
SZAOTE Szülészeti Klinika
- Kovács L. Gábor**, orvostudomány doktora, élettan és kórélettan,
Markusovszky Kórház
- Kuhn Endre**, orvostudomány doktora, radiológia,
POTE Radiológiai Klinika
- Makara Gábor**, orvostudomány doktora, endokrinológia, MTA KOKI
- Mandi József**, orvostudomány doktora, biokémia,
SOTE I. Kémiai-Biokémiai Intézet
- Molnár László**, orvostudomány doktora, neurológia,
DOTE Ideg-Elmeklinika
- Nagy Judit**, orvostudomány doktora, belgyógyászat, immunológia,
POTE II. Belklinika
- Osváth Károly**, orvostudomány kandidátusa, elmekórtan,
POTE Pszichiátriai Klinika
- Rács István**, gyógyszerésztudomány doktora, gyógyszerformák és galenuszi készítmények technológiája, SOTE Gyógyszerészet Intézet
- Rák Kálmán**, orvostudomány doktora, haematológia és vérátömlesztés,
DOTE II. Belklinika
- Réthelyi Miklós**, orvostudomány doktora, neurobiológia,
SOTE I. Anatómiai Intézet

Romicz László, orvostudomány doktora (folyamatban), anyagcserebetegségek,
SOTE III. Belklinika
Schaff Zsuzsa, orvostudomány doktora, kórbonctan,
SOTE I. Kórbonctani Intézet
Sótonyi Péter, orvostudomány doktora, igazságügyi orvostan,
SOTE Igazságügyi Orvostani Intézet
Szegedi Gyula, orvostudomány doktora, immunológia, DOTE III. Belklinika
Szolcsányi János, orvostudomány doktora, gyógyszerstan,
POTE Gyógyszerstan Intézet
Szollár Lajos, orvostudomány doktora, élettan és kórélettan,
SOTE Kórélettani Intézet

VIII. *Biológiai Tudományok Osztálya*

Barnabás Beáta, mezőgazdasági tudomány doktora, genetika,
Mezőgazdasági Kutató Intézet
Bíró Péter, biológiai tudomány doktora, hidrobiológia,
Balatoni Limnológiai Kutató Intézet
Csányi Vilmos, biológiai tudomány doktora, etológia,
ELTE Etológiai Tanszék
Csillik Bertalan, biológiai tudomány doktora, neurobiológia,
SZAOTE, Anatómiai Intézet
Eiben Ottó, biológiai tudomány doktora, antropológia,
ELTE Embertani Tanszék
Falus András, biológiai tudomány doktora, immunológia,
SOTE Biológiai Intézet
Fésűs László, biológiai tudomány doktora, biokémia,
DOTE Biokémiai Intézet
Gallé László, biológiai tudomány kandidátusa, ökológia,
JATE Ökológiai Tanszék
Herodek Sándor, biológiai tudomány doktora, hidrobiológia,
Balatoni Limnológiai Kutató Intézet
Koch Sándor, biológiai tudomány doktora, mikrobiológia,
II. ker. Önkormányzati Hivatal
Láng Edit, biológiai tudomány kandidátusa, ökológia,
Ökológiai és Botanikai Kutató Intézet
Mahunka Sándor, biológiai tudomány doktora, zoológia,
Természettudományi Múzeum
Oross László, biológiai tudomány doktora, genetika,
Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutató Központ
Patthy László, biológiai tudomány doktora, biokémia,
SZBK Enzimológiai Intézet
Pócs Tamás, biológiai tudomány doktora, botanika,
Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola
Röhlich Pál, orvostudomány doktora, citológia,
SOTE II. Anatómiai Intézet
Sík Tibor, biológiai tudomány doktora, genetika,
GATE Biotechnológiai Tanszék
Trón Lajos, biológiai tudomány doktora, biofizika,
DOTE PET Centrum

Társadalomtudomány

I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

- E. Abaffy Erzsébet**, nyelvtudomány doktora, magyar nyelvtörténet, ELTE BTK
Adamik Tamás, nyelvtudomány doktora, klasszika-filológia, ELTE BTK
Balassa Iván, történettudomány doktora, néprajz, ELTE BTK
Bodnár György, irodalomtudomány doktora, XX. sz. irodalomtört.,
 Irodalomtudományi Intézet
Csetri Lajos, irodalomtudomány doktora, magyar irodalomtört., JATE BTK
Egri Péter, irodalomtudomány doktora, angol és amerikai irod., ELTE BTK
N. Kakuk Zsuzsa, nyelvtudomány doktora, altáji nyelvek, ELTE BTK
Kiss Jenő, nyelvtudomány doktora, urali nyelvek, ELTE BTK
É. Kiss Katalin, nyelvtudomány doktora, nyelvelmélet, MTA Nyelvtudományi Intézet
Kiss Lajos, nyelvtudomány doktora, szláv nyelvek,
 Nyelvtudományi Intézet
Maróth Miklós, nyelvtudomány doktora, sémi nyelvek,
 MTA Ókortudományi Kutatócsoport, ELTE
Mikola Tibor, nyelvtudomány kandidátusa, urali nyelvek, JATE BTK
Paládi-Kovács Attila, történelemtudomány doktora, néprajz,
 Néprajzi Intézet
Somfal László, zenetudomány doktora, zenetörténet és -elmélet,
 Zenetudományi Intézet, Bartók Archivum
Tamás Attila, irodalomtudomány doktora, XX. sz. irodalomtört., KLTE BTK
Vajda György Mihály, irodalomtudomány doktora, összehasonlító irodalomtudomány,
 nyugdíjas egyetemi tanár
Vízkelety András, irodalomtudomány doktora, germanisztika, medievisztika, kodikológia,
 Eötvös Kollégium

II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

- Ballér Endre**, neveléstudomány doktora, neveléstörténet,
 BKE Pedagógia Tanszék
Bácskai Vera, történelemtudomány doktora, társadalomtörténet, társadalmi mozgalmak
 története, ELTE Gazdasági- és Társadalomtört. Tsz.
Báthory Zoltán, neveléstudomány doktora, neveléscsélmet és oktatáscsélmet,
 Országos Közoktatási Intézet
Bence György, filozófiai tudomány doktora, esztétika,
 ELTE BTK Társadalomfilozófia és Etika Tsz.
Endrel Walter, történelemtudomány doktora, gazdaságtörténet,
 ELTE TTK Általános Technikai Tanszék
Engel Pál, történelemtudomány doktora, középkortörténet,
 MTA Történettudományi Intézet
Fehér Márta, filozófiai tudomány doktora, a term. tud. és technika filozófiai kérdései,
 BME Filozófia Tanszék
Galavics Géza, művészettörténeti tudomány doktora, a képzőművészet története és elmélete,
 MTA Művészettörténeti Kutató Intézet
Hunyady György, pszichológiai tudomány doktora, társadalom-lélektan,
 ELTE Társadalom- és Neveléslélektani Tsz.
Izsák Lajos, történelemtudomány doktora, új- és legújabbkori tört.,
 KLTE Új- és Legújabbkori Történeti Tsz.
Karmos György, orvostudomány kandidátusa, pszichofiziológia,
 MTA Pszichológiai Intézet

- Katus László**, történelemtudomány kandidátusa, új- és legújabbkori tört.,
Pázmány Péter Római Katolikus Egyetem
- Kristó Gyula**, történelemtudomány doktora, középkori magyar történelem,
JATE Középkori és Kora-Újkori Magyar Történeti Tanszék
- Lítván György**, történelemtudomány doktora, új- és legújabbkori tört.,
1956-os Magyar Forradalom Történeti Dokumentációs Intézet
- Nagy József**, neveléstudomány doktora, neveléstudomány és oktatáscsere,
JATE Pedagógia Tanszék
- L. Nagy Zsuzsa**, történelemtudomány doktora, új- és legújabbkori tört.,
KLTE Új- és Legújabbkori Történelmi Tsz.
- Szabó Miklós**, történelemtudomány doktora, régészet, ELTE BTK
- Szakály Ferenc**, történelemtudomány doktora, középkor történet,
MTA Történettudományi Intézet
- Sziklai László**, filozófiai tudomány doktora, filozófia-történet, filozófiai rendszerek,
MTA Könyvtár, Lukács Archivum és Könyvtár
- Urbán Aladár**, történelemtudomány doktora, új- és legújabbkor tört.,
ELTE BTK Új- és Legújabbkori Egyetemes Történeti Tanszék
- Vajda Mihály**, filozófiai tudomány doktora, általános filozófia,
KLTE Filozófia Tanszék

IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

- Ágh Attila**, filozófiai tudomány doktora, politológia,
BKE Politológiai Tanszék
- Augusztinovicz Mária**, közgazdaság-tudomány doktora, ágazati gazdaságtan,
MTA Közgazdaságtudományi Intézet
- Bácskai Tamás**, közgazdaság-tudomány kandidátusa, pénzügypolitika,
BKE Pénzügyi Tanszék
- Balogh István**, filozófiai tudomány doktora, politológia,
MTA Politikai Tudományok Intézete
- Bélyácz Iván**, közgazdaság-tudomány doktora, beruházások és az új technika hatékonysága,
Janus Pannonius Tudományegyetem
- Bihari Mihály**, politikai tudomány doktora, politológia,
ELTE Politológiai Tanszék
- Bródy András**, közgazdaság-tudomány doktora, politikai gazdaságtan,
MTA Közgazdaságtudományi Intézet
- Deák Péter**, hadtudomány doktora, biztonságpolitika,
Biztonságpolitikai és Honvédelmi KK
- Hágelmayer István**, közgazdaság-tudomány kandidátusa, pénzügyek, pénzforgalom és hitel,
Állami Számvevőszék
- Inotai András**, közgazdaság-tudomány doktora, világgazdaságtan, nemzetközi gazdasági
kapcsolatok, MTA Világgazdasági Kutató Intézet
- Kádár Béla**, közgazdaság-tudomány doktora, nemzetközi gazdaságtan,
Magyar Országgyűlés
- Klingner András**, szociológiai tudomány kandidátusa, demográfia, KSH
- Kolosi Tamás**, szociológiai tudomány doktora, szociológia, társadalmi strukturakutatás,
Társadalomkutatási Információs Egyesület
- Kovács János**, közgazdaság-tudomány doktora, munkagazdaságtan, tervezéscsere,
MTA Közgazdaságtudományi Intézet
- Lamm Vanda**, állam- és jogtudomány doktora, nemzetközi jog,
MTA Állam- és Jogtudományi Intézet

Lengyel György, szociológiai tudomány kandidátusa, szociológia,
BKE Szociológiai Tanszék

Losonczy Ágnes, szociológiai tudomány doktora, életmódkutatások,
MTA Szociológiai Intézet

Román Zoltán, közgazdaság-tudomány doktora, ipar- és vállalatgazdaságtan, nyugdíjas

Sólyom László, állam- és jogtudomány doktora, polgári jog,

Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága

Szabó András, állam- és jogtudomány doktora, büntetőjog,

Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága

Tímár János, közgazdaság-tudomány doktora, munkagazdaságtan,

BKE Emberi Erőforrások Tanszék

Valki László, állam- és jogtudomány doktora, nemzetközi jog,

ELTE Nemzetközi Jogi Tanszék

Vukovich György, demográfiai tudomány kandidátusa, népességtud., KSH

Zalai Ernő, közgazdaság-tudomány doktora, ökonometria,

BKE Matematikai Közgazdaságtan és Ökonometria Tanszék

Zlinszky János, állam- és jogtudomány doktora, római jog,

Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága

Halász Béla

az MTA rendes tagja

az Előkészítő Bizottság elnöke

Tolnai Márton

a Választási és Szavazatszámoló
Bizottság titkára

Boross Zoltán

a Választási és Szavazatszámoló
Bizottság elnöke

Szemelvények a választási szavazatszámláló bizottság jelentéséből

A TMB 1994. május 25-i állapot szerinti nyilvántartásában szereplő 10 576 magyar állampolgárságú tudomány doktorának és tudomány kandidátusának a KSZI 1994. július 15-ig megküldte az EB által elfogadott szavazólapot, köztestületi belépési nyilatkozatot, kísérőlevelet, útmutatót és választóborítékot. A 10 576 db küldeményből 111 db érkezett vissza a „címezett ismeretlen” megjegyzéssel. 72 fő tudományos minősítéssel rendelkező szakembernek — írásos kérésre — pótlólag küldtünk nyilatkozatot és szavazólapot. A fenti adatok összegzése alapján tehát 10 537 szavazólap, illetve belépési nyilatkozat került kiküldésre.

A választóborítékok, a szavazatok és a köztestületi belépési nyilatkozatok összesített adatai

	összes	érvényes	érvénytelen
Választóborítékok száma	5677	5498	179
Belépési nyilatkozatok száma	5498	5495	3
Szavazatok száma	5163	5054	109

Érvényes és érvénytelen szavazatok száma tudományterületek szerint

	összes	érvényes	érvénytelen
Természettudomány	1735	1703	32
Élettudomány	1858	1812	46
Társadalomtudomány	1570	1539	31
MINDÖSSZESEN	5163	5054	109

A választóborítékokban 182 köztestületi tagtól (a tagok 3,2%-a) levél is érkezett az Előkészítő Bizottság elnökének, a Bizottságnak, esetenként a KSZI-nek címezve. A levelek küldői közül 81 fő a levelet aláírva tett észrevételt és a szavazásban nem kívánt részt venni; 40 fő aláíratlan levélben tiltakozott a szavazás ellen; 61 fő észrevételt tett, de részt vett a szavazásban.

A levélírók többsége bizalommal fordul az Előkészítő Bizottsághoz, illetve annak elnökéhez. Néhány kivételtől eltekintve jószándékú kritikai észrevételeket fogalmaznak meg. Inkább segíteni, mintsem ártani vagy vádaskodni akarnak. Többen is kéri, hogy legyen mód az Alapszabály tervezetének széles körű megvitatására. Csak a kutatóközösség nagy többsége számára elfogadható Alapszabályban látnak garanciát arra, hogy valóban köztestületként kíván működni az Akadémia; nyitni kíván a nem akadémiai intézmények és munkatársaik felé is.

A levelek közel 80%-a a szavazás formális jellegét teszi szóvá. Lényegesen kevesebb ellenvéleményt fogalmaznak meg a jelöltek személyével kapcsolatban, sőt többen is hangsúlyozzák, hogy nem a jelöltek személye, hanem a jelölés és a szavazás módja ellen tiltakoznak.

A levélírók mintegy 10%-a fogalmaz meg konkrét javaslatot azzal kapcsolatban, hogy milyen eljárással lehetne elfogadhatóbbá tenni a képviselőjelöltek megválasztását. Többek határozott kérése, hogy az Előkészítő Bizottság vegye fontolóra javaslatukat és lehetőség szerint függessze fel a jelenlegi szavazást. Többen utalnak arra, hogy a készülő Alapszabály-tervezetnek már a módosított eljárást kell — világosan és egyértelműen — tartalmaznia. Jelzik, hogy készséggel vesznek részt egy újabb szavazásban (választásban), ha annak játékszabályai a kívánalmaknak megfelelnek.

Néhány levél ajánlásokat tartalmaz; felhívják a figyelmet olyan kollégákra, akiket szívesen látnának a képviselők között. Előfordul önjelöltek jelentkezése is.

Az Előkészítő Bizottság elnökéhez címzett levelek aláírói között számosan (legalább 20%) az orvostudományok kandidátusai, illetve doktorai. Az általános észrevételeken túlmenően ők külön is nehezítik, hogy túl sok az elméleti területen dolgozó és elenyészően kevés a gyakorló orvosok közül jelölt képviselők száma. Nem értenek egyet a SOTE és a fővárosi intézmények magas képviseleti arányával sem.

Az Előkészítő Bizottság elnöke a személy szerint neki írt levelekre már válaszolt.

■ ■

A legtöbb szavazatot kapott, szavazók által jelölt képviselők

(A jegyzékben a 10-nél több szavazatot kapott jelöltek szerepelnek, kivéve a III.A, a IV. és a X. Osztályhoz tartozókat, itt az első helyezett szavazatainak száma tíz alatt van.)

I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kósa László (Néprajz-folklor)
Kenyeres Zoltán (Irodalomtörténet)
Kulcsár Szabó Ernő (Irodalomtörténet)
Görömbel András (Irodalomtörténet)
Nyomárkai István (Szláv nyelvek)
Dávidházi Péter (Irodalomtörténet)
Voigt Vilmos (Néprajz-folklor)
Komoróczy Géza (Sémi nyelvek)
Bernáth Árpád (Irodalomelmélet)

II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Mészáros István (Neveléstudományok)
Diószegi István (Új- és legújabbkori történelem)
Pléh Csaba (Általános lélektan)
Rácz István (Társadalomtörténet, társadalmi mozgalmak története)
Romsics Ignác (Új- és legújabbkori történelem)
Fehér M. István (Filozófiatörténet, filozófiai rendszerek)
Kubinyi András (A középkor története)
R. Várkonyi Ágnes (A történetírás története)
Gergely Jenő (Új- és legújabbkori történelem)
Ludassy Mária (Filozófiatörténet, filozófiai rendszerek)
Balogh Sándor (Új- és legújabbkori történelem)
Hajdú Tibor (Új- és legújabbkori történelem)

III/A Matematikai Tudományok Osztálya

Schmidt Tamás (Algebra)

III/B Fizikai Tudományok Osztálya

Beke Dezső (Szállástestfizika)

IV. Agrártudományok Osztálya

Kádár Imre (Mezőgazdasági kémia)
Magda Sándor (Agrárgazdaságtan és üzemszervezés)

V. Orvosi Tudományok Osztálya

Papp Zoltán (Szülészet és nőgyógyászat)
Besznyák István (Sebészet)

VI. Műszaki Tudományok Osztálya

Horváth Mátyás (Gépgyártás-technológia)

VII. Kémiai Tudományok Osztálya

Jóó Ferenc (Fizikai kémia)
Hollósi Miklós (Szerves kémia)
Orbán Miklós (Analitikai kémia)

VIII. Biológiai Tudományok Osztálya

Freund Tamás (Antropológia)
Vigh László (Növénytan)
Raskó István (Genetika)
Baranyi Attila (Biofizika)
Elekes Károly (Sejttan)
Gyurján István (Genetika)

IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

Palánka Tibor (A világgazdaság és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok)
Gida Erzsébet (A tudomány gazdaságtana)
Pokol Béla (Szociológia)
Sárközy Tamás (Polgári jog)
Veress József (A tudomány gazdaságtana)

X. Földtudományok Osztálya

Klinghammer István (Térképészet)

A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabály tervezete

egységes szerkezetbe foglalva a Magyar Tudományos Akadémiáról alkotott 1994. évi XL. törvénnyel*

A Magyar Tudományos Akadémiát a nemzet a magyar nyelv ápolására, a tudomány szolgálatára hozta létre.

Jogos társadalmi igény, hogy a magyar tudományosság nagy múltú nemzeti intézményének működési és tevékenységi szabadsága — a tudományt művelő és képviselő más intézmények autonómiáját nem csorbitva — önkormányzati jogainak törvényi megerősítésével kiszélesedjék, belső életének demokratizmusa erősödjék.

Ennek érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

A Magyar Tudományos Akadémia jogállásáról

1. § (1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) önkormányzati elven alapuló, jogi személyként működő köztestület. Köztestületként a tudomány művelésével, támogatásával és képviselésével kapcsolatos közfeladatokat lát el.

Asz. 1. §

(1) Az Akadémia olyan köztestület, amelynek fő feladata a tudomány művelése és terjesztése, különös gondot fordítva az alapkutatásokra.

(2) Az Akadémia feladatai közé tartozik az is, hogy részt vegyen a tudományos kutatások országos szervezésében, segítse elő a tudományos élet alkotmányos szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának és demokratizmusának érvényesülését, mozdítsa elő a kutatók megbecsülését, a szellemi munka és alkotás, valamint a tudomány értékeinek elismerését, támogassa a tudomány ifjú művelőinek és a kiemelkedő tudású egyetemi hallgatóknak a tudományos tevékenységét, — lehetőségei szerint — gondoskodjék tagjai munka- és életfeltételeinek javításáról.

Asz. 2. §

Az Akadémia székhelye Budapest.

(2) E köztestületet a 9. § szerinti akadémikusok, valamint a tudomány olyan más képviselői alkotják, akik tudományos fokozattal rendelkeznek, és tudományos tevékenységükkel a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesznek.

A köztestület nem akadémikus tagjai jogait — a jelen törvényben és az Akadémia Alapszabályában meghatározott módon — képviselő útján gyakorolják.

* A tervezetben a törvény szövege végig vastag betűvel szerepel.

Asz. 3. §

(1) Az akadémikusok az Akadémia hazai és külföldi tagjai. Akadémikussá az válik, akit — előzetes egyetértése alapján — az Akadémia hazai rendes és levelező tagjai akadémikussá választanak.

(2) A Magyarországon szerzett vagy honosított tudományos fokozattal rendelkező személyek közül az válik a köztestület tagjává, aki az Akadémia szakterület szerint illetékes tudományos osztályának bejelenti, hogy a köztestület tagja kíván lenni és a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvényben meghatározott feltétel meglétét igazolja (a továbbiakban: doktorok).

(3) A köztestület tagjait az Akadémia a „Köztestületi tagok jegyzéké”-ben nyilvántartja.

2. § (1) Az Akadémia mint köztestület működését, a hazai tudományos kutatást, valamint az akadémiai kutatóhelyek szakmai tevékenységét közvetlenül érintő jogszabály előkészítésekor az Akadémia véleményét ki kell kérni.

(2) Az Akadémia az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére a tudomány, a társadalom és a gazdaság kérdéseiben véleményt nyilvánít.

3. § (1) Az Akadémia joga és kötelezettsége, hogy

a) támogassa a tudományok művelését és a tudományos kutatások végzését; támogassa a tudományos könyv- és folyóiratkiadást;

b) örködjék a tudományos közélet tisztaságán, a tudományos kutatás és véleménynyilvánítás szabadságán;

c) rendszeresen értékelje a tudományos kutatás eredményeit, szorgalmazza és segítse azok közzétételét, terjesztését és felhasználását;

d) feladatainak megfelelő körben képviselje a magyar tudományt a hazai közéletben és a nemzetközi tudományos fórumokon.

(2) Az Akadémia

a) a tudományok művelésére kutatóintézeteket, valamint feladatainak ellátására egyéb intézményeket (könyvtár, levéltár, informatikai rendszer stb.) létesít és tart fenn, e tevékenysége keretében más szervezeteket is támogat, tudományos programokat szervez;

b) a tudományos szakmai követelmények hatékonyabb érvényesítése érdekében az Alapszabályban meghatározott módon tudományos osztályokat, illetve tudományos bizottságokat szervez;

c) kapcsolatot tart tudományos társaságokkal; tudományos kongresszusokat, üléseket szervez;

d) a tudományterületek fejlesztése érdekében pályázatokat ír ki; pályadíjakat ítél oda;

e) más államok tudományos intézményeivel, tudományos szervezeteivel kapcsolatokat tart fenn, megállapodásokat köt;

f) „Magyar Tudományos Akadémia Doktora” tudományos címet adományozhat; e tudományos cím adományozásának feltételeit az Akadémia szabályzatban állapítja meg;

g) a felsőoktatási intézményekkel kötött megállapodás alapján közreműködhet az oktatásban és a doktori (Ph.D.) képzésben.

(3) Az Akadémia elnöke kétévenként beszámol az Országgyűlésnek az Akadémia munkájáról, valamint a magyar tudomány általános helyzetéről.

(4) Az Akadémia elnöke évente tájékoztatja a Kormányt az Akadémia munkájáról.

Asz. 4. §

Az Akadémia elnökének vezetésével az alelnökök szervezik meg az az Országgyűlésnek előterjesztendő beszámoló és a Kormánynak benyújtandó tájékoztató elkészítését. A beszámoló és a tájékoztató összeállítását a köztestület tagjai és a titkársági szervezet a felkérésnek megfelelően adatok szolgáltatásával, elemzések készítésével, más munka végzésével segítik.

4. § (1) Az Akadémia — feladatai ellátása során — együttműködik a felsőoktatás és a tudományos kutatás más intézményeivel, a minisztériumokkal és országos hatáskörű szervekkel. Képviselteti magát a Felsőoktatási és Tudományos Tanácsban.

Asz. 5. §

A felsőoktatási intézményekkel történő együttműködés elősegítésére az Akadémia a Magyar Rektori Konferenciával közös bizottságot működtet (Athenaeum Bizottság). A Bizottságban a Rektori Konferencia és az Akadémia azonos számú taggal képviselteti magát. Az Akadémiának a Bizottságban való képviselője a közgyűlés három évi időtartamra tizenegy tagot választ. A megbízás egyszer megújítható.

(2) Az Akadémia törvényben rögzített feladatai ellátásához szükséges adatokat önkéntes adatszolgáltatáson alapuló saját adatgyűjtés és más szervektől való adatátvitel útján szerzi be. Személyes adat átvételére csak az érintett személy előzetes hozzájárulásával kerülhet sor.

Az Akadémia vagyonáról és gazdálkodásáról

5. § (1) E törvény mellékletében szereplő, állami tulajdonban lévő ingatlanok, az azokban elhelyezett intézmények működéséhez szükséges tárgyi eszközök és egyéb vagyontárgyak tulajdonjogát az Akadémia e törvény hatálybalépésével egyidejűleg megszerzi (törzsvagyon), kivéve az MTA Központi Ellátási Szolgálat (melléklet 11. számú tétel) épületében elhelyezett kutatóintézetek működéséhez szükséges tárgyi eszközöket és vagyontárgyakat.

(2) Az Akadémiára bízott állami tulajdonban lévő ingatlanok, tárgyi eszközök és egyéb vagyontárgyak tekintetében a Ptk. 175. §-ában foglaltakat kell alkalmazni. Ezen ingatlanok körét a Kormány rendeletben határozza meg.

Asz. 6. §

(1) Az Akadémia részben maga, részben kutatóintézetei, intézményei és szervezetei útján gyakorolja az Akadémiai Törvény 5. §-ának (2) bekezdése szerint rábízott, a kutatóintézetek működéséhez szükséges vagyontárgyak tekintetében fennálló jogait. A közgyűlés — a főttkárnak az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa által adott vélemény figyelembevételével előterjesztett javaslata alapján — hozzájárulhat ahhoz, hogy az Akadémia jogainak egy részét a kutatóintézetekre átruházza.

(2) A közgyűlés a főttkár által — az Akadémiai Törvénynek megfelelően a Vagyonkezelő Kuratórium és az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának egyetértésével, illetőleg elvi állásfoglalásának figyelembevételével — előterjesztett javaslat alapján meghatározza azokat az elveket, amelyek szerint a kutatóintézetek és az Akadémia egyéb önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezetei, intézményei használhatják az Akadémia tulajdonában lévő és az Akadémiára rábízott, a működésükhöz szükséges vagyontárgyakat és rendelkezhetnek azokkal.

Alternatív javaslat: a Vagyonkezelő Kuratórium itt ne kapjon szerepet, egyetértése ne legyen szükséges.

(3) A (2) bekezdés szerint az Akadémiára bízott ingatlanokat, tárgyi eszközöket és egyéb vagyontárgyakat elidegeníteni, megterhelni, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként bevinni, másnak használatba adni csak a kincstári vagyonra vonatkozó szabályok szerint lehet.

Asz. 7. §

Az Akadémia és szervezetei a gazdálkodási tevékenység során, gazdasági társaságok alapításánál és gazdasági társaságban való részvételnél az Akadémia közfeladatai szolgálatának, az akadémiai vagyon megőrzésének és gyarapításának követelményét szem előtt tartva járnak el. A gazdálkodásnak és a gazdasági társaságok alapításának, a gazdasági társaságban való részvételnél az elveit a közgyűlés határozza meg a főttkárnak — a Vagyonkezelő Kuratórium, valamint az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa véleményével együtt előterjesztett — javaslata alapján.

Alternatív javaslat: a Vagyonkezelő Kuratórium itt ne kapjon szerepet.

(4) A (3) bekezdésben foglalt döntésekhez szükséges az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa (a továbbiakban: AKT)

a) hozzájárulása az ingatlanok,

b) elvi állásfoglalásának figyelembevétele a tárgyi eszközök és egyéb vagyontárgyak tekintetében.

6. § Az Akadémia a központi költségvetésben önálló fejezet, melyen belül az akadémiai kutatóintézetek költségvetése a 21. § (1) bekezdésében meghatározott tudományterületenként önálló címetek alkot.

Ezek előirányzatai az Országgyűlés jóváhagyása nélkül év közben nem csoportosíthatók át.

7. § Az Akadémia vagyonának egyéb forrásai:

(1) Az Akadémia működéséből, valamint vagyonának hasznosításából eredő jövedelem.

(2) Az Akadémia működésének és fejlesztésének elősegítésére tett alapítványok, adományok, támogatások.

8. § (1) Az Akadémia feladatainak ellátása érdekében — az 5. § előírásait figyelembe véve — vagyonával önállóan gazdálkodik. A 6. és 7. §-ban megjelölt források keretei között költségvetését maga határozza meg.

(2) Az Akadémia feladataihoz igazodóan — a hatályos jogszabályok keretei között — saját hatáskörében állapítja meg egyes szervezeteinek gazdálkodási formáit, választja meg a kutatástámogatás módjait. A nem gazdasági társaságként működő szervezetekre a központi költségvetési szervekre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

Asz. 8. §

A közgyűlés a főtktárnak a — Vagyonkezelő Kuratórium és az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának egyetértésével előterjesztett — javaslata alapján meghatározza az Akadémia szervezeteinek gazdálkodási formáit.

Alternatív javaslat: a Vagyonkezelő Kuratórium és az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa itt ne kapjon szerepet.

(3) Az Akadémia, kapcsolódva az államháztartás rendjéhez, biztosítja a központi költségvetés tervezéséhez és az annak végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.

Asz. 9. §

Az Akadémia kutatóintézetei, a támogatott kutatóhelyek és egyéb költségvetési intézményei biztosítják az Akadémiának a maguk területéről a költségvetés tervezéséhez és az annak végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.

(4) Az Akadémia gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi.

Az akadémikusok

9. § (1) Az akadémikusok körét rendes és levelező, valamint külső, illetőleg tiszteleti tagok alkotják.

Asz. 10. §

(1) Hazai akadémikusok az Akadémia levelező tagjai és rendes tagjai.

(2) Levelező taggá az a magyar állampolgár választható meg, aki a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel vagy az Akadémiai Törvény 28. §-a alapján azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkezik, és aki tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli.

(3) Rendes taggá az a levelező tag választható meg, aki levelező tagságának elnyerése óta jelentős tudományos eredményeket ért el.

(4) Minden hazai akadémikus az Akadémia valamelyik osztályába és valamelyik tudományos bizottságába tartozik.

Asz. 11. §

(1) Külföldi akadémikusok az Akadémia külső tagjai és tiszteleti tagjai.

(2) Külső taggá az a külföldi, magát magyarnak valló tudós választható, aki tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli és szoros kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.

(3) Tiszteleti taggá az a külföldön tevékenykedő tudós választható, aki szaktudományát nemzetközileg kiemelkedő színvonalon műveli, és aki a magyar tudomány különleges megbecsülésére tarthat számot.

(2) Az akadémikusokat a hazai rendes, illetőleg levelező tagok választják soraik közé.

Asz. 12. §

Az akadémikusok gyűlése szabályzatban határozza meg az akadémikussá választás eljárás szabályait.

(3) A 70 évesnél fiatalabb hazai akadémikusok száma a 200 főt nem haladhatja meg.

Asz. 13. §

(1) A hazai akadémikus szavazati joggal vesz részt a közgyűlésen, továbbá annak az osztálynak, annak a tudományos bizottságnak és annak a területi bizottságnak az ülésein, amelynek tagja, továbbá — az akadémikussá választásra vonatkozó jelölés kivételével — az akadémiai testületi szervek olyan ülésén, amelyre mint az Akadémia tagja kapott meghívást. A hazai akadémikus a köztestület bármely tisztségére megválasztható, kivéve ha az Alapszabály a megválasztást kizáró szabályt tartalmaz.

(2) Az Akadémia külső tagja és tiszteleti tagja tanácskozási joggal részt vehet az Akadémia testületi szerveinek ülésein.

Asz. 14. §

(1) Az Akadémia rendes és levelező tagja köteles a megválasztását követő egy éven belül székfoglaló előadást tartani, köteles tudományos munkát végezni, erről az Akadémia kérésére tájékoztatást adni és az Akadémia munkájában folyamatosan részt venni. A 70 évesnél idősebb tagot önkéntes feladatvállalás esetén terheli az a kötelezettség, hogy az Akadémia munkájában részt vegyen.

(2) Az Akadémia külső és tiszteleti tagja a lehetőségeknek megfelelően tart székfoglaló előadást. A külső tag — lehetőségeitől függően — részt vesz a szakterületének megfelelő tudományos osztály és tudományos bizottság ülésein és hozzájárul a hazai kutatások fejlesztéséhez.

A doktorok

Asz. 15. §

(1) A doktorok — a tudományos osztály, bizottság, területi bizottság által meghatározott módon — részt vehetnek a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság, és az az által a területi bizottság által szervezett tudományos munkákban, rendezvényeken, amelynek földrajzi területén működnek.

(2) A doktoroknak szavazati joga van közgyűlési képviselőik megválasztásánál, az akadémiai kutatóintézetekben és támogatott kutatóhelyeken dolgozó doktoroknak pedig szavazati joga van az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsába tagként delegáltak és a Kutatófórum küldötteinek kiválasztásánál is. A doktorok a köztestület bármely tisztségére megválaszthatók, kivéve ha az Alapszabály, a megválasztást kizáró szabályt tartalmaz.

(3) A tudományos bizottság, illetőleg a területi bizottság tagjának megválasztott doktorok szavazati joggal vesznek részt a bizottság ülésein. A közgyűlési képviselőnek megválasztott doktorok a közgyűlésen, és annak a tudományos bizottságnak az ülésein vesznek részt szavazati joggal, amelynek tudományága körébe tartozik a képviselő tudományos tevékenysége.

Asz. 16. §

A doktorok kötelesek tudományos munkát végezni és az Akadémia kérésére erről tájékoztatást adni. Az Akadémia munkáiba is kötelesek bekapcsolódni azok a doktorok, akik erre felkérést kaptak, akiket valamilyen tisztségre, közgyűlési képviselővé, bizottsági taggá megválasztottak, vagy akiket tagként delegáltak.

A köztestületi tagság keletkezése, megszűnése és felfüggesztése

Asz. 17. §

(1) Az a tudós, akit akadémiikussá választanak, jogait a választás eredményének kihirdetésétől gyakorolhatja, és ettől az időponttól terhelik a kötelezettségek is.

(2) A doktorok akkor válnak a köztestület tagjává, amikor az Akadémia a „Köztestületi tagok jegyzéké”-be való felvételükről az értesítést elküldte.

Asz. 18. §

A köztestületi tagság a tag írásbeli lemondó nyilatkozatának az Akadémiával történő közlésével vagy a tag halálával szűnik meg.

Asz. 19. §

(1) A köztestületi tagság felfüggeszthető, ha bíróság a tagot jogerősen szabadságvesztésre ítélte. A felfüggesztés időtartama a szabadságvesztés időtartamával — ha pedig az ítélet ezt meghaladó időtartamú közügyektől való eltűlést is tartalmaz, ennek időtartamával — azonos.

(2) A felfüggesztésről a szakterület szerint illetékes tudományos osztály indítványa alapján a Tudományetikai Bizottság határoz.

Asz. 20. §

A köztestületi tag az okok megelőlését tartalmazó írásbeli nyilatkozattal az elnökségtől kérheti tagságának szüneteltetését, az indokok megszűnése esetén pedig kérheti a szünetelés megszüntetését.

Tudományos osztályok

Asz. 21. §

(1) A tudományos osztály az Akadémiának — az Akadémiai Törvény 3. §-a (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott célok érdekében — egy vagy több, egymáshoz viszonylag közel álló, tudományágazat szerint szervezett egysége. Új tudományos osztály létrehozásáról, meglévő tudományos osztály átszervezéséről, megszüntetéséről a közgyűlés szótöbbséggel hozott határozattal dönt.

(2) A tudományos osztály ellátja az Akadémia feladataiból a tudományágazatára háruló teendőket. Ennek keretében figyelemmel kíséri és segíti a tudományágazat körében folyó tudományos tevékenységet, számon tartja a tudományágazat tudományos kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az azokon kívül működő kutatókat, tudományos üléseket szervez, állást foglal a tudományágazata körébe tartozó vagy a tudományágazat szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésben, véleményt nyilvánít a tudományágazat területén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységéről, állásfoglalásáról és véleményéről tájékoztatja az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsát és állásfoglalását, véleményét megküldi az Akadémia elnökének, ellátja a Magyar Tudományos Akadémia Doktora tudományos cím adományozása tárgyában megindult eljárásokban rá háruló feladatokat, részt vesz a döntés előkészítésében és javaslatot tesz a döntésre.

Asz. 22. §

(1) A tudományos osztálynak az Akadémia azon rendes és levelező tagjai a szavazati joggal rendelkező tagjai, akiket az osztály javaslatára választottak meg akadémikusnak.

(2) A tudományos osztálynak tanácskozási jogú tagjai:

— az Akadémia azon külső és tiszteleti tagjai, akiket az osztály javaslatára választottak meg akadémikusnak,

— a doktorok közgyűlési képviselői közül azok, akiket az osztály három évi időtartamra tanácskozási jogú taggá választott,

— azok a személyek, akiket a tudományos osztály három évi időtartamra szótöbbségi határozattal tanácskozási jogú taggá választott.

A választott tanácskozási jogú tag megbízása a három év eltelte után megújítható.

(3) A tudományos osztály tanácskozási jogú tagjainak száma legfeljebb az osztály szavazati jogú tagjai számának fele. A tanácskozási jogú tagok közül legalább kettő a doktorok közgyűlési képviselője.

Asz. 23. §

(1) A tudományos osztály tagjai — a megvitatásra kerülő kérdéseknek megfelelő meghívottak részvételével — osztályülésen tárgyalják meg a tudományágazatuk tudományos vitatémáit és eredményeit, a tudományos közélettel, valamint az Akadémia szervezetével és működésével kapcsolatban felmerülő, a tudományágazatot érintő kérdéseket.

(2) Az osztályülés önállóan, de a közgyűlés határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.

(3) Az osztályülés akkor határozatképes, ha azon a szavazati jogú tagok több mint fele jelen van. A határozathozatal az ügyrend elfogadása és módosítása esetében kétharmados szótöbbséggel, egyébként — az osztályügyrend eltérő rendelkezése hiányában — szótöbbséggel történik. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

(4) Az osztályülés kizárólagos hatáskörébe tartozik

a) a tudományos osztály elnökének és elnökhelyettesének megválasztása, illetőleg felmentése, beszámolójának jóváhagyása,

b) a levelező tagságra, a rendes tagságra, a külső tagságra és a tiszteleti tagságra való javaslatétel,

c) Magyar Tudományos Akadémia Doktora tudományos cím adományozása tárgyában megindult eljárásokban — a tudományág szerint illetékes tudományos bizottság közreműködésével — a szakmailag illetékes bírálók és bírálóbizottság kijelölése és a bírálóbizottságnak a nyilvános vita lefolytatása után készített véleménye alapján javaslatétel az érdemi döntésre,

d) tudományos bizottság (munkabizottság) létesítése, elnevezésének, tudományterületi illetékességének és szavazati jogú tagjai számának meghatározása, ezek módosítása, tudományos bizottság (munkabizottság) megszüntetése,

e) a tudományos osztály könyv- és folyóiratkiadási politikájának — a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsággal egyetértésben történő kialakítása,

f) az osztály és a tudományos bizottságok beszámoló jelentésének, a tudományágazati helyzetelemzéseknek, az akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenysége, továbbá a kutatóintézetek és kutatóhelyek tudományágazat szempontjából jelentős pályázati anyagai osztályértékelésének jóváhagyása,

g) az osztályügyrend elfogadása,

g) meghatározott feladat ellátására állandó vagy alkalmi bizottság létrehozása, megszüntetése, más osztállyal vagy nem akadémiai szervvel, intézménnyel közös feladatot ellátó közös bizottság létrehozásának, megszüntetésének jóváhagyása.

Asz. 24. §

(1) A tudományos osztály szavazati jogú tagjai közül három évi időtartamra osztályelnököt és osztályelnökhelyettest /alternatív javaslat: másodelnököt/ választ. Az osztályelnök és az osztályelnökhelyettes a három év elteltével egy alkalommal újraválasztható.

(2) Az osztályelnök hívja össze az osztályülést, elnököl az osztályülésen, képviseli az osztályt, összehangolja a tudományos bizottságok munkáját, beszámol az osztálynak a két ülés között megtett jelentős intézkedéseiről, megküldi az elnökségnek az osztályügyrendet és annak módosításait, tájékoztatja az Akadémia illetékes alelnökét az osztály tevékenységének más osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

Tudományos bizottságok

Asz. 25. §

(1) A tudományos bizottság az Akadémiának — az Akadémiai Törvény 3. §-a (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott célok érdekében — tudományágak szerint szervezett egysége.

(2) A tudományos bizottság ellátja az Akadémia feladataiból a tudományra háruló teendőket, elvégzi mindazt a tevékenységet, amellyel a tudományos osztály megbizta. A Bizottság tudományos üléseket szervez, állást foglal a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésben, figyelemmel kíséri az általa gondozott tudományág hazai helyzetét, véleményt nyilvánít a tudományág területén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységéről, továbbá az akadémiai kutatóintézeteknek és támogatott kutatóhelyeknek a tudományág szempontjából jelentős pályázatairól, e véleményt megküldi az illetékes tudományos osztálynak, a tudományága körében javaslatot tesz a tudományos osztály könyv- és folyóiratkiadási tervéhez, részt vesz a Magyar Tudományos Akadémia Doktorai cím adományozása tárgyában megindult eljárások lefolytatásában és a nyilvános vitát követően a tudományos osztály javaslatának kialakításában.

Asz. 26. §

A tudományos bizottságoknak tagjai az Akadémia azon rendes és levelező tagjai, valamint a doktoroknak azok a közgyűlési képviselői, akiknek szakterülete a tudományos bizottság tudományágába tartozik, továbbá azok a doktorok, akiket a tudományág területén tevékenykedő doktorok három évi időtartamra, újraválaszthatóan taggá választanak.

Asz. 27. §

(1) A tudományos bizottság tagjai — a megvitatásra kerülő kérdéseknek megfelelő meghívottak részvételével — bizottsági ülésen tárgyalják meg tudományáguk tudományos vitatémáit és eredményeit, a tudományos közélettel, valamint az Akadémia szervezetével és működésével kapcsolatban felmerülő, a tudományágot érintő kérdéseket.

(2) A bizottsági ülés önállóan, de a közgyűlés és az illetékes osztályülés határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.

(3) A bizottsági ülés akkor határozatképes, ha azon a szavazati jogú tagok több mint fele jelen van. A határozathozatal az ügyrend elfogadása és módosítása esetében kétharmados szótöbbséggel, egyébként — az ügyrend eltérő rendelkezése hiányában — szótöbbséggel történik. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

(4) A bizottsági ülés kizárólagos hatáskörébe tartozik

a) a tudományos bizottság elnökének, elnökhelyettesének és titkárának megválasztása, illetőleg felmentése, az elnök beszámolójának jóváhagyása,

b) a tudományra vonatkozó helyzetelemzéseknek, az akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységére, továbbá a kutatóintézetek és kutatóhelyek tudományággal szemponcjából jelentős pályázati anyagokra vonatkozó bizottsági értékeléseknek a jóváhagyása,

c) a tudományág területére vonatkozó, a tudományos osztálynak megküldendő könyv- és folyóiratkiadási javaslat elfogadása,

d) a bizottsági ügyrend elfogadása.

Asz. 28. §

(1) A bizottsági ülés három évi időtartamra, egy alkalommal újraválaszthatóan tagjai közül megválasztja a bizottság elnökét, elnökhelyettesét és titkárát.

(2) A bizottsági elnök hívja össze a bizottsági ülést, elnököl az ülésen, képviseli a bizottságot, beszámol a bizottságnak a két ülés között megtett jelentős intézkedéseiről, megküldi a tudományos osztálynak a bizottsági ügyrendet és annak módosításait, tájékoztatja a tudományos osztály elnökét a bizottság tevékenységének más bizottságok vagy az osztály egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

(3) A tudományos bizottság — feladatai ellátására — munkabizottságokat hozhat létre.

Az Akadémia területi bizottságai**Asz. 29. §**

(1) A területi bizottságok az Akadémia összefüggő nagyobb földrajzi területek szerint szervezett egységei. Új területi bizottság létrehozásáról, meglévő területi bizottság megszüntetéséről a közgyűlés szótöbbséggel hozott határozattal dönt.

(2) A területi bizottságok figyelemmel kísérik és segítik az adott területen folyó tudományos tevékenységet. Számon tartják a terület tudományos kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az azokon kívül működő kutatókat. Támogatják a tudományos kutatókat, a kutatók külföldi kiküldetését, a tudományos utánpótlás nevelését, pályázatokat írnak ki és díjjal jutalmazzák a legjobb pályamunkák szerzőit. Tudományos munkákat jelentetnek meg tevékenységük köréből. Szak- és munkabizottságokat szerveznek, lehetőséget teremtenek arra, hogy a tudomány művelői kifejtsék szakmai véleményüket helyi és országos jelentőségű tudományos kérdésekben, részt vesznek az akadémiai döntések, vélemények kialakításában, azok érvényesítésében, javaslatot tesznek a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságnak könyvkiadásra. Szak- és munkabizottságaik révén kapcsolatot építenek ki és tartanak fenn a tudományos osztályokkal, ezek tudományos bizottságaival. Nemzetközi kapcsolatokat építhetnek ki a régióval szomszédos, illetve más országok kutatóival.

Asz. 30. §

A területi bizottságok tagjai az adott területen működő hazai akadémikusok és azok a doktorok, akiket az adott területen működő doktorok taggá választanak.

Asz. 31. §

(1) A területi bizottság hazai akadémikus tagjai közül három évi időtartamra szótöbbségi határozattal elnököt választ. Az elnök a három év elteltével egy alkalommal újraválasztható.

(2) A bizottság elnöke hívja össze a területi bizottság üléseit, elnököl az ülésen, képviseli a területi bizottságot, összehangolja a szakmai bizottságok és munkabizottságok munkáját, beszámol a bizottságnak a két ülés között megtett jelentős intézkedéseiről, megküldi az elnökségnek a bizottság szervezeti szabályzatát és annak módosításait, tájékoztatja az Akadémia illetékes alelnökét a területi bizottság tevékenységének más területi bizottságok, tudományos osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

(3) A területi bizottságok szervezetének és működésének részletes szabályait szervezeti szabályzat határozza meg. A szervezeti szabályzatot és annak módosítását a területi bizottság kétharmados szótöbbséggel fogadja el.

Asz. 32. §**A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia**

Az Akadémia kezdettől fogva feladatának tekintette az irodalom és a művészetek támogatását. Ennek megfelelően létrehozta a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát, amely az Akadémiával társult — külön alapszabállyal rendelkező —, önálló szervezet. A kapcsolatot mindkét részről két-két delegátus tartja, akiket az Akadémia részéről három évi időtartamra az elnök jelöl ki. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tájékoztatja a közgyűlést tevékenységéről.

A közgyűlés

10. § (1) Az Akadémia a tudományos közeletet, valamint saját belső szervezetét és működését érintő legfontosabb kérdések megtárgyalására évente legalább egyszer közgyűlést tart.

(2) A közgyűlést a hazai akadémikusok, valamint a tudomány más — tudományos fokozattal rendelkező — képviselői alkotják. Utóbbiak az Alapszabályban meghatározott módon közvetlen és titkos választással nyerik el tagságukat, számuk 200 fő.

Asz. 33. §

(1) A doktorok a képviselőket a három tudományterület (élettudományok, matematikai és természettudományok, társadalomtudományok) arányos képviseletének biztosításával választják meg. Az Akadémia elnökségének javaslatára a közgyűlés meghatározza azt, hogy a 200 képviselő közül az egyes tudományterületekre és tudományágazatokra hány képviselő juthat, ennek alapján a tudományos osztályok határozzák meg a tudományágakra, illetőleg tudományos bizottságokra jutó képviselői helyek számát.

(2) A tudományágra jutó képviselők számának megjelölésével a tudományos bizottság javaslatokat kér a jelöltekre a tudományág doktoraitól. Közgyűlési képviselőnek az jelölhető, aki elismert tudományos tevékenységet végez és a tudományos bizottság tevékenységében való részvétele útján vagy más módon már ismeretekkel rendelkezik a köztestület működéséről.

(3) A jelölési javaslatoknak megfelelően a tudományos osztály által összeállított — többes jelölést tartalmazó — jelöltlista alapján a választást a doktorok közgyűlési képviselőinek gyűlése (a doktorok gyűlése) által megválasztott hattagú választási bizottság szervezi meg. A bizottságban minden tudományterület két-két képviselője vesz részt. A bizottság tagjai közül maga választja meg elnökét.

(4) A választási bizottság gondoskodik a titkársági szervezet közreműködésével a szavazás lebonyolításáról, ellenőrzi a szavazatszámlálást és hagyja jóvá a szavazás eredményét. A választási bizottság tevékenységéről köteles a választást követően a doktorok gyűlésének beszámolni.

(5) A képviselőket a doktorok szótöbbséggel három évre választják meg. A három év elteltével egy alkalommal a képviselők újra megválaszthatók.

(3) A közgyűlés valamennyi tagját a közgyűlés munkájában azonos jogok illetik meg.

11. § (1) A közgyűlést, a napirend megjelölésével az Akadémia elnöke hívja össze.

(2) Közgyűlést kell tartani akkor is, ha ezt — a napirend megjelölésével — a közgyűlésen szavazásra jogosultak egyötöde írásban kéri.

Asz. 34. §

Az Akadémia ügyrendje szabályozza a közgyűlés megtartásának rendjét, korlátozhatja a közgyűlési felszólalások időtartamát és meghatározhatja a határozati javaslatok betérjesztésének rendjét és határidejét.

12. § A közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a szavazásra jogosultaknak több mint fele jelen van.

13. § (1) A közgyűlés határozatait a jelenlévő szavazásra jogosultak több mint felének a szavazatával hozza.

(2) Az Akadémia Alapszabályának elfogadásához és módosításához a közgyűlésen szavazásra jogosultak kétharmadának szavazata szükséges.

14. § (1) Az Akadémia közgyűlése

a) véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalmi élet alapvető fontosságú kérdéseiben;

b) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámolót, illetőleg a Kormány számára az éves jelentést;

c) meghatározza az Akadémia egész működését érintő tudománypolitikai elveket és programokat;

d) az Akadémia szervezetéről és működéséről szabályzatot (a továbbiakban: Alapszabály) alkot;

e) megválasztja az elnököt, a főtítkárt, valamint az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket, az Akadémia Doktori Tanácsának tagjait, továbbá képviselőit az AKT-ba;

f) az állambháztartási törvény és az éves költségvetési törvény keretei között elfogadja az Akadémia költségvetését, valamint a Felügyelő Bizottság [14. § (2) bek. h) pont] jelentése alapján jóváhagyja az éves költségvetési beszámolót;

g) az állambháztartási törvény és az éves költségvetési törvény keretei között az AKT javaslata alapján határoz akadémiai kutatóintézetek (kutatóhely) alapításáról, át-szervezéséről, megszüntetéséről; ezzel összefüggésben az Akadémia elnökének ellen-jegyzésével jóváhagyja annak alapító okiratát;

h) Vagyonkezelő Kuratóriumot, valamint más bizottságokat hoz létre, ezek között Tudományetikai Bizottságot, továbbá az akadémiai vagyonkezelés és gazdálkodás el-lenőrzésére Felügyelő Bizottságot.

(2) Az Akadémia tulajdonában lévő, illetőleg az Akadémiára bízott ingatlanok elide-genítéséről, megterheléséről, alapítványba, illetőleg gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként való bevitelének, használatba adásának elveiről — e törvény 5. §-ában és az Alapszabályban foglaltak figyelembevételével — a közgyűlés határoz.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott hatásköröket — az (1) bekezdés a) pontja kivételével — a közgyűlés az Akadémia más szervére és tisztségviselőjére nem ru-házhatja át.

Asz. 35. §

(1) A közgyűlés fogadja el az Akadémia ügyrendjét. Az ügyrend tartalmazza a közgyűlési ügyrend és ezen belül az akadémikusok gyűlésének és a doktorok gyűlésének ügyrendi szabályait is.

(2) A közgyűlés hagyja jóvá az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának alapszabályát, az Akadémia Doktori Tanácsának alapszabályát és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím megszerzésének feltételeit, valamint a doktori eljárás részletes szabályait meghatározó szabályzatot.

(3) Az akadémikusok választásának szabályait az akadémikusok gyűlése, a doktorok közgyűlési képviselői megválasztásának további részletes szabályait pedig a doktorok gyűlése fogadja el.

Az Akadémia tisztségviselőiről és közgyűlési bizottságairól

Asz. 36. §

(1) A közgyűlés a tisztségviselőket és az állandó bizottságok tagjait titkos szavazással három évre választja. Újraválasztás az Akadémiai Törvényben és az Alapszabályban meg-határozott korlátok között lehetséges.

(2) A választást jelölő bizottság készíti elő. A jelölő bizottságban a három tudományterület arányos képviseléssel rendelkezik. A jelöléseknél a különböző tudományterületek arányos képviselőitének elve érvényesül.

Asz. 37. §

(1) A választást követő első ülésen a bizottságok tagjai maguk közül elnököt és szükség esetén títkárt választanak. A bizottságok üléseit az elnök hívja össze. Két bizottsági tag a napirend megjelölésével írásban előterjesztett javaslatával maga is összehívhatja a bizottságot, ha javaslatuknak az elnök nem tesz eleget.

(2) Az állandó bizottságok tevékenységét ügyrend szabályozza. A bizottságok ügyrendjüket jóváhagyásra a közgyűlés elé terjesztik.

(3) Az ideiglenes bizottságok megbízatása a feladat ellátásával megszűnik.

(4) A bizottságok tevékenységükről a közgyűlésnek beszámolnak.

Asz. 38. §

Az Akadémia Doktori Tanácsa

(1) Az Akadémia Doktori Tanácsának 25 tagja van. A Tanács tagjává az Akadémia rendes tagja, levelező tagja vagy a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel vagy az Akadémiai Törvény 28. §-a alapján azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tag választható. A jelölésnél a tudományos osztályok képviselőit elve érvényesül, és ezért a Tanácsnak minden tudományos osztály részéről legalább két tagja van. A három év eltelte után legfeljebb egy alkalommal a tag újraválasztható.

Asz. 39. §

Felügyelő Bizottság

(1) A Felügyelő Bizottságnak a köztestületi tagok közül választott hét tagja van. A Felügyelő Bizottságnak nem lehet tagja az Akadémia tisztségviselője, továbbá az, aki az Akadémiával vagy az Akadémia intézetével, intézményével közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszonyban, vagy munkaviszonyban áll, a Vagyonkezelő Kuratórium tagja, az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának vagy a Tanács kuratóriumának tagja. A három év eltelte után legfeljebb egy alkalommal a tag újraválasztható.

(2) A Felügyelő Bizottság feladata az, hogy ellenőrizze az akadémiai vagyonkezelés szabályszerűségét és ésszerűségét, az Akadémia éves költségvetési irányelveiről, továbbá az éves költségvetési beszámolóról a közgyűlés számára jelentést készítsen.

(3) A Felügyelő Bizottság feladatai ellátása érdekében a vezető tisztségviselőktől és a vezető állású dolgozóktól jelentést vagy felvilágosítást kérhet, az Akadémia könyvelési adatait és iratait megvizsgálhatja, illetőleg szakértővel megvizsgálathatja.

(4) Ha az Akadémia alapvető vagyoni érdekeit ezt megköveteli, a Felügyelő Bizottság a közgyűlés összehívását javasolhatja az elnöknek vagy ha a javaslat megtétele után rövid időn belül a közgyűlés nem ült össze, a közgyűlést összehívhatja.

Asz. 40. §

Vagyonkezelő Kuratórium

(1) A Vagyonkezelő Kuratóriumnak hét tagja van. A Kuratórium tagjának olyan személy választható, aki a vagyonkezeléshez megfelelő szakismerettel, tapasztalattal rendelkezik. A megválasztásnak nem feltétele a köztestületi tagság. A megbízás három évi időtartamra szól. A Kuratórium tagja egy alkalommal újraválasztható.

(2) A Kuratórium feladata az Akadémia vagyoni érdekeinek hatékony érvényesítését szolgáló gazdálkodás elősegítése. Ennek keretében a Vagyonkezelő Kuratórium különösen a következő feladatokat látja el:

a) az Akadémiai Törvény 5. §-ának (1) bekezdésében meghatározott törzsvagyon és az Akadémia tulajdonában lévő egyéb vagyontárgyak hasznosításával kapcsolatos — az ügyrendben meghatározott értékhatár feletti — döntések előzetes véleményezése,

b) a Polgári Törvénykönyv 175. §-ában foglaltak alkalmazásával az Akadémiára bízott vagyontárgyak (ideértve azokat a vagyontárgyakat is, amelyeknél az Akadémia jogait — az Asz. 6. -a szerint — intézeti útján gyakorolja) hasznosítása tekintetében azoknak az intézkedéseknek megtétele, amelyek szükségesek az Akadémiai Törvény 19. §-ának (1) bekezdésében meghatározott egyetértési jog gyakorlásához,

c) a vagyonhasznosításra vonatkozó általános elgondolások kidolgozásában és a konkrét intézkedések előkészítésében való részvétel.

Alternatív javaslat: a Vagyonkezelő Kuratórium feladatköre szűkebb legyen, és csak az Akadémiai Törvény 19. §-ának (1) bekezdésében meghatározott egyetértési jog gyakorlására terjedjen ki.

Asz. 41. §

Tudományetikai Bizottság

(1) A Tudományetikai Bizottságnak huszonnégy tagja van. Taggá a köztestület tagja választható.

(2) A Bizottság feladata az, hogy — a tudományos kutatás szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának védelmében — állást foglaljon tudományetikai elvi kérdésekben.

(3) A Bizottság konkrét ügyekben is eljárhat, ha mind a panasztevő, mind pedig az a személy, akivel szemben a panaszt benyújtották, írásban kijelenti, hogy aláveti magát a Bizottság eljárásának. A Bizottság ilyen esetekben jogi szakértő véleményét is meghallgatja és figyelembe veszi.

Asz. 42. §

Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság

(1) A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságnak tizenhárom tagja van, akiket a közgyűlés választ három évi időtartamra. A Bizottságnak a választott tagokon kívül tagja az Akadémiai Kiadó képviselője is. A bizottsági tagok jelölésénél a tudományos osztályok képviseletének elve érvényesül, és ezért a Bizottságnak minden tudományos osztály tudományágazatából legalább egy tagja van. A választott tagok egy alkalommal újrválaszthatók.

(2) A Bizottság feladata az Akadémia kiadói politikájának összehangolása, a könyv- és folyóiratkiadás támogatására elkülönített pénzügyi forrásokkal való hatékony gazdálkodás elősegítése. A Bizottság dönt az Akadémia által alapított tudományos folyóiratok, könyvsorozatok vagyoni kérdéseiben.

*Az Akadémia elnökéről és főtitkáráról**Az Akadémia elnöke*

15. § (1) Az Akadémia elnökét a hazai akadémikusok közül — a hazai akadémikusok javaslata alapján — legfeljebb öt évre a közgyűlés választja; tisztségében a köztársaság elnöke megerősíti.

(2) Az elnök a tevékenységéért a közgyűlésnek felel.

Asz. 43. §

(1) A közgyűlés az elnököt három évre választja meg. A három év elteltével a megbízás egy alkalommal megújítható.

Alternatív javaslat: A megbízás egy alkalommal, legfeljebb két évi időtartamra, meghosszabbítható.

(2) Az elnök tevékenységéről minden évben beszámol a közgyűlésnek. A közgyűlés a beszámoló elfogadásáról határozatot hoz.

(3) Az elnököt a miniszteri illetménnyel azonos mértékű illetmény, valamint évente 25 munkanap alapszabadság és 15 munkanap pótszabadság illeti meg.

(4) Az elnök jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben — az 1—4. §, a 8. §, a 23—36. §, az 50—56. §, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével — a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

16. § Az Akadémia tevékenységét a közgyűlés határozatainak és iránymutatásainak megfelelően az elnök irányítja. Az elnök képviseli az Akadémiát, és gyakorolja az Alapszabály által hatáskörébe utalt jogokat.

Asz. 44. §

(1) Az elnök gondoskodik a közgyűlés határozatainak végrehajtásáról. Irányítási feladatkörében az elnök dönt mindazokban a kérdésekben, amelyeket az Akadémiai Törvény vagy

az Alapszabály más feladatkörébe nem utal; a munkamegosztás menetében az elnök a feladatok egy részének ellátásával — a közgyűléssel szemben fennálló felelősségének fennmaradása mellett — mást időlegesen megbízhat.

(2) Az elnök gondoskodik az Országgyűlés számára készülő beszámoló és a Kormány számára készülő éves jelentés összeállításáról, a közgyűlés elé terjesztéséről, és a közgyűlés határozatainak megfelelően az Országgyűléshez, illetőleg a Kormányhoz való benyújtásáról.

(3) Meghatározott feladatok ellátására az elnök állandó vagy alkalmi bizottságot hozhat létre.

(4) Az Akadémia irányítása körében az elnök közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármely szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, munkavállalóját meghatározott feladat elvégzésére.

(5) Az Akadémia költségvetésén belül a közgyűlés évente meghatározza azt a keretösszeget, amellyel — feladatainak teljesítése érdekében — az elnök közvetlenül rendelkezik.

Asz. 45. §

Az Akadémia alelnökei

(1) Az Akadémia alelnökeit a hazai akadémikusok közül — a jelölő bizottságnak a hazai akadémikusok javaslata alapján készített előterjesztését alapul véve — az Asz. 36. §-ának megfelelően, három évre a közgyűlés választja. A három év letelte után a megbízás egy alkalommal megújítható.

Alternatív javaslat: A megbízás egy alkalommal, legfeljebb két évt időtartamra, meghosszabbítható.

(2) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztásnak megfelelően látják el a feladatokat. Az elnököt akadályoztatása esetén az általános hatáskörű alelnök helyettesíti.

(3) Az alelnökök tevékenységükért a közgyűlésnek felelnek.

Az Akadémia elnöksége

17. § (1) Az elnök tanácsadó testülete az Alapszabályban meghatározott módon választott és működő elnökség.

(2) Az elnökség ellátja azokat a feladatokat is, amelyekkel a közgyűlés megbízza.

Asz. 46. §

(1) Az elnökség szavazati jogú tagja az Akadémia elnöke, alelnökei, főttkára, főttkárhelyettese(i), a tudományos osztályok elnökei, valamint a köztestület hat olyan tagja, akít a közgyűlés a hazai akadémikusok és a doktorok közgyűlési képviselői közül azonos számmal három évi időtartamra, egy alkalommal újraválaszthatóan megválaszt. Az elnökség tanácskozási jogú tagja a Magyar Rektori Konferencia elnöke és a Magyar Tudomány című folyóirat főszerkesztője.

(2) Az elnökség üléseit az Akadémia elnöke hívja össze és vezeti. Az elnökség határozatait szótöbbséggel hozza. Az akadémikusok választásával kapcsolatos kérdésekben csak akadémikusok szavazhatnak.

Asz. 47. §

(1) Az elnökség segíti a közgyűlés előkészítését és lebonyolítását. Ennek keretében megvitatja a közgyűlés napirendi javaslatát, és a javaslatot a közgyűlés elé terjeszti, a közgyűlés számára — a szükségnek megfelelően — véleményezi a közgyűlés lefolytatásával kapcsolatos ügyrendi javaslatokat. Az elnökség hívja össze az akadémikusok, illetve a doktorok gyűlését.

(2) Az elnökség közreműködik a tudományos osztályok között felmerülő viták rendezésében, így különösen az egyes tudományterületek valamelyik tudományos osztály illetékességi körébe tartozása tekintetében. Szükség esetén az elnökség határoz a vitás kérdésben.

(3) Az elnökség tesz indokolt javaslatot a közgyűlésnek új tudományos osztály vagy területi bizottság létesítésére, meglévő osztály vagy bizottság átszervezésére, megszüntetésére. Az elnökség interdiszciplináris bizottságot hozhat létre.

(4) Az elnökség a tudományágazatok arányos fejlődése és képviselete követelményének szem előtt tartásával meghatározza azt, hogy az egyes tudományos osztályok hány jelöltre

tehetnek javaslatot az Akadémia rendes és levelező tagjainak választásakor, és az osztályok javaslata alapján a jelöléseket az akadémikusok gyűlése elé terjeszti. Az elnökség a jelölésnél nem térhet el attól a sorrendtől, amelyet az osztályok a javaslatukban megállapítottak.

(5) Ha az Akadémia rendes vagy levelező tagja szakterületének megváltozása vagy más ok miatt másik tudományos osztály munkájába kíván bekapcsolódni, mint amelyiknek javaslata alapján akadémikussá választották, kérelméről az elnökség dönt.

(6) Az elnökség dönt — a tudományos osztályok javaslata alapján — az Akadémia által adományozott díjak, kitüntetések odaítéléséről, egyéb díjaknál pedig a díjazásra javaslatot tesz.

(7) Az elnök kérésére az elnökség állást foglal nagy jelentőségű, több tudományágazatot érintő tudományos, tudománypolitikai, társadalmi kérdésekben.

(8) Az elnökség feladatainak ellátására állandó vagy alkalmi bizottságokat hozhat létre.

Az Akadémia főtitkára

18. § (1) A főtitkárt a hazai akadémikusok köréből — legfeljebb 5 évre — a közgyűlés választja. Nem választható főtitkárú olyan személy, akivel szemben az AKT kifogást emel.

(2) A főtitkár tevékenységéért a közgyűlésnek felel.

Asz. 48. §

(1) A közgyűlés a főtitkárt három évre választja meg. A három év elteltével a megbízás egy alkalommal megújítható.

Alternatív javaslat: A megbízás egy alkalommal, legfeljebb két évi időtartamra, meghosszabbítható.

(2) A főtitkár tevékenységéről minden évben beszámol a közgyűlésnek. A közgyűlés a beszámoló elfogadásáról határozatot hoz.

(3) A főtitkárt a közigazgatási államtitkárral, a főtitkárhelyettes pedig a helyettes államtitkárral azonos mértékű illetmény és fizetett szabadság illeti meg.

(4) A főtitkára és a főtitkárhelyettesre az e törvényben nem szabályozott kérdésekben — az 1—4. §, a 8. §, a 23—36. §, az 50—56. §, az 58. §, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével — a Ktv. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

19. § (1) A főtitkár a törzsvagyon tekintetében a közgyűlés, a rábízott vagyon tekintetében a Vagyonkezelő Kuratórium egyetértésével — illetőleg a 14. § (2) bekezdésében foglalt megszorítással — gyakorolja az Akadémiát megillető tulajdonosi jogokat. E körben képviseli az Akadémiát és gondoskodik a közgyűlés döntéseinek végrehajtásáról.

(2) A főtitkár — a közgyűlés határozatainak és az elnök iránymutatásainak keretei között — az Alapszabályban meghatározott módon működteti az Akadémia köztestületi szerveit segítő és az AKT-t kiszolgáló titkársági szervezetet. Vezetője a titkársági szervezetnek és gyakorolja az e szervezettel közszolgálati jogviszonyban állók tekintetében a munkáltatói jogokat.

(3) A főtitkár látja el az Akadémia költségvetési fejezete felügyeletét ellátó szerv vezetőjének feladatait.

Asz. 49. §

(1) A főtitkár hatáskörébe tartozik mindazoknak a feladatoknak az ellátása, amelyeket az Akadémiai Törvény, az Alapszabály vagy a munkamegosztás menetében az elnök rábíz.

(2) Feladatainak ellátása körében közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármely szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, munkavállalóját meghatározott feladatok elvégzésére, és állandó vagy alkalmi bizottságot hozhat létre.

Asz. 50. §

(1) A főtitkár az Akadémia feladatainak teljesítését biztosítva, az akadémiai vagyon értékének megőrzésére és növelésére törekedve gondoskodik a vagyon hasznosításáról.

(2) A főtitkár gondoskodik a vagyonhasznosításra vonatkozó általános elgondolások kidolgozásáról és

a) az Akadémiai Törvény 5. §-ának (1) bekezdésében meghatározott törzsvagyon és az Akadémia tulajdonában lévő egyéb vagyontárgyak hasznosításával kapcsolatos általános döntések meghozatala érdekében — a Vagyonkezelő Kuratórium előzetes véleményének ismeretével — javaslatot tesz a közgyűlésnek,

b) a Polgári Törvénykönyv 175. §-ában foglaltak alkalmazásával az Akadémiára bízott vagyontárgyak (ideértve azokat a vagyontárgyakat is, amelyeknél az Akadémia jogait — az Asz. 6. §-ának (1) bekezdése szerint — intézeti útján gyakorolja) hasznosítása tekintetében megkérdezi a Vagyonkezelő Kuratórium és az Akadémiai Törvényben előirt esetekben az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának a véleményét.

(3) A főtitkár — az Akadémiai Törvény 14. §-a (2) bekezdésében meghatározott esetek kivételével — a közgyűlés által meghatározott értékig önállóan, az ügyrendben meghatározott értékhatárok között a Vagyonkezelő Kuratórium előzetesen megadott véleményének figyelembevételével gyakorolja az egyes vagyontárgyak tekintetében az Akadémia nevében a rendelkezési jogot, közt szerződést az Akadémia nevében.

Alternatív javaslat: a Vagyonkezelő Kuratórium feladatának szűkebb megfogalmazása esetén a (3) bekezdésben nem szerepel az értékhatárról szóló rendelkezés és a szöveg a továbbiakban úgy módosul, hogy a Kuratórium véleményét csak ismerni kell, de nincs figyelembevételi kötelezettség.

Asz. 51. §

A főtitkár a költségvetési fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetőjeként

a) irányítja az éves költségvetés irányelveinek, a költségvetési fejezet tervének, a költségvetési beszámoló elkészítésének munkáját, figyelembe véve a tudományos osztályok tudományos-szakmai értékelését, a Vezetői Kollégium, a Vagyonkezelő Kuratórium és az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa véleményét,

b) a költségvetés irányelveit és a költségvetési beszámolót a Felügyelő Bizottság és a közgyűlés elé terjeszti,

c) gondoskodik arról, hogy a felügyelete alá tartozó fejezetbe sorolt költségvetési szervek tevékenységében érvényesüljön az akadémiai feladatok ellátására szolgáló pénzeszközökkel és a vagyonnal való szabályszerű és hatékony gazdálkodás követelménye,

d) szükség esetén kezdeményezi az akadémiai költségvetési fejezeten belül a címek közötti átcsoportosítást,

e) javaslatot tesz — a pénzügyminiszter egyetértésével — a közgyűlésnek költségvetési szerv alapítására, megszüntetésére.

Asz. 52. §

A főtitkár

a) közreműködik az Országgyűlés részére készülő beszámoló és a Kormány részére készülő jelentés kidolgozásában,

b) részt vesz az Akadémia egész működését érintő tudománypolitikai elvek, programok kialakításában,

c) részt vesz a közgyűlés határozatainak végrehajtásában,

d) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket a közgyűlés rábíz.

Asz. 53. §

A főtitkárhelyettes(ek)

(1) A főtitkárt munkájában főtitkárhelyettes(ek) segí(ü)tik. A főtitkárhelyettes(ek)e)t a közgyűlés az Akadémia hazai tagjai közül — az Asz. 36. §-ának megfelelően — három évre választja meg. A három év elteltével a megbízás egy alkalommal megújítható.

Alternatív javaslat: A megbízás egy alkalommal, legfeljebb két évi időtartamra, meghosszabbítható.

(2) A főtitkárhelyettes(ek) a közgyűlésnek felel(nek).

Vezetői Kollégium

Asz. 54. §

(1) A vezetés egységének biztosítása a Vezetői Kollégium feladata. A Vezetői Kollégium tagja az elnök, az alelnökök, a főtítkár, a főtítkárhelyettes(ek) és a három tudományterületnek az elnök által felkért egy-egy képviselője. A Kollégium ülésére a témának megfelelően szakértők is meghívást kapnak.

Alternatív javaslat: az elnök és a főtítkár által felkért egy-egy képviselő

(2) A Vezetői Kollégium hetente vagy szükség szerint ennél sűrűbben tart ülést. Az ülést az elnök vezeti.

(3) A Vezetői Kollégium tagjai folyamatosan tájékoztatják egymást az elintézésre váró kérdésekről és tervezett döntéseikről. A Vezetői Kollégium hagyja jóvá a titkárság szervezeti és működési szabályzatát. Ha a Kollégium tagjainak véleménye lényegesen eltér a tervezett döntés tekintetében, a Kollégium az elnökség véleményének meghallgatása után határoz.

(4) A Vezetői Kollégium tagjai a közgyűlésnek felelősek.

Asz. 55. §

(1) Az Akadémia egyes feladatainak megoldásában a tudományos osztályok és az Akadémia irányítása közötti összhang megteremtése, a hosszú távra szóló elgondolások kidolgozása és a mindennapos teendők összehangolt elvégzése érdekében a Vezetői Kollégium állandó és alkalmi bizottságokat hoz létre; a Vezetői Kollégium határozza meg a bizottságok feladatát, működését, jóváhagyja ügyrendjüket és dönt a bizottság megszüntetéséről.

(2) Az állandó bizottság a kijelölt alelnök vezetésével működik, tagja a tudományos osztályok által három évi időtartamra, egy alkalommal megújítható megbízással delegált egy-egy köztestületi tag és szükség szerint a bizottság elnöke által felkért néhány szakértő.

(3) A Könyvtári Bizottság a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett ellátja az Akadémiai Könyvtár és — az AKT-val együttműködve — az akadémiai kutatóintézetek szakkönyvtárainak szakmai felügyeletét; a könyvtárak vezetői kötelesek a Bizottság számára a felügyelet körében kért tájékoztatást megadni.

(4) A Szociális Bizottság a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett elemzi a köztestületi tagok munka- és életkörülményeinek kérdéseit; a köztestület minden tagja, az Akadémia minden szervezete, szerve, intézménye köteles megadni a Bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

(5) A Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett elemzi a nemzetközi tudományos kapcsolatok rendszerét és fejlesztési lehetőségeit; a köztestület minden tagja, az Akadémia minden szervezete, szerve, intézménye köteles megadni a Bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

Alternatív javaslat: a felsorolt állandó bizottságok ne a Vezetői Kollégium hanem az elnökség bizottságát legyenek.

Az akadémiai kutatóintézetekről

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa

20. § (1) Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa (AKT) az akadémiai kutatóhelyek működését irányító testület.

Asz. 56. §

(1) Az AKT az akadémiai intézetek és a támogatott kutatóhelyek működésének irányítása körébe tartozó feladatait a tudományos kutatással és értékeléssel összefüggő kérdésekben a tudományos osztályokkal, a gazdálkodással és vagyonnal kapcsolatos kérdésekben pedig a Felügyelő Bizottsággal és a Vagyonkezelő Kuratóriummal együttműködve látja el.

(2) Az AKT tevékenységét a titkársági szervezet segíti.

(3) Az AKT a tevékenységéről a közgyűlésnek felül, tevékenységéről évente beszámol a közgyűlésnek.

(2) Az AKT legfeljebb 30 tagból áll. A tagokat fele-fele arányban a közgyűlés, illetve az akadémiai kutatóintézetek, kutatóhelyek delegálják. A küldöttek megválasztásának módját, az AKT működését és eljárási rendjét az Alapszabály határozza meg. Az AKT összetételében biztosítani kell a tudományterületek arányos képviseletét.

Asz. 57. §

(1) Az AKT-nak a közgyűlés által delegált 15 tagjára a közgyűlés jelölő bizottsága, az akadémiai kutatóintézetek és a támogatott kutatóhelyek által delegált, 15 tagjára pedig a Kutatói Fórum jelölő bizottsága tesz javaslatot a közgyűlésnek, illetőleg a Kutatói Fórumnak. Mindkét jelölő bizottságnak tudományterületenként két-két, összesen hat tagja van.

(2) A Kutatói Fórum tagjai az akadémiai kutatóintézetekben és a támogatott kutatóhelyeken dolgozó doktorok képviselői. A képviselők jelölésénél a tudományterületek arányos képviseletének elve érvényesül.

(3) A Kutatói Fórum tagjainak megválasztását az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa szervezi meg. A Tanács meghatározza az egyes kutatóintézetekben és a támogatott kutatóhelyeken megválasztható tagok számát. A megválasztható tagok számának közlésével a Tanács a jelöltekre javaslatot kér az egyes intézetekben, támogatott kutatóhelyeken dolgozó doktoroktól. A beérkezett javaslatok alapján intézetenként és a kutatóhelyek részére csoportonként a Tanács összeállítja a jelöltek listáját, és meghatározza a kutatóintézetekben támogatott kutatóhelyeken lebonyolítandó választási rendet.

Asz. 58. §

(1) Az AKT tagjaira vonatkozó javaslatlételnél a tudományterületek arányos képviseletének követelménye mellett figyelembe kell venni azt is, hogy a jelölteknek olyan ismeretekkel kell rendelkezniök, amelyek révén — megválasztásuk esetén — aktívan közre tudnak működni az AKT feladatainak megoldásában.

(2) Nem jelölhető olyan személy, aki a Vagyonkezelő Kuratórium vagy a Felügyelő Bizottság tagja, vagy akitől — akadémiai kutatóintézettel, támogatott kutatóhellyel versenyhelyzetben lévő intézetenél vagy intézménynél betöltött vezető tisztségviselői beosztása miatt vagy más ok folytán — nem várható el a kutatóintézetek, támogatott kutatóhelyek érdekeinek megfelelő irányítás, tevékenységük tárgyilagossá értékelése. Nem jelölhető az, aki a Felsőoktatási és Tudományos Tanács Tagja, az OTKA bizottság tagja, akadémiai kutatóintézet igazgatója, támogatott kutatóhely vezetője.

(3) A delegáltak megbízása három évi időtartamra szól. A három év letelte után a megbízás egy alkalommal meghosszabbítható.

(3) Az AKT elnöki teendőit az Akadémia főtítkára látja el, ennek keretében gondoskodik az AKT határozatainak végrehajtásáról.

(4) Az AKT egyéb feladatai mellett

a) a kuratóriumok kezdeményezése alapján javaslatot tesz akadémiai kutatóintézet létrehozására, átszervezésére, megszüntetésére,

b) a kuratóriumoknak az egyes kutatóintézetekre, kutatóhelyekre bontott támogatási javaslata alapján előterjeszti a kutatóintézetek, kutatóhelyek támogatásának tudományterületek szerinti éves költségvetési és beruházási kereteit,

c) megvitatja a közgyűlés számára készülő beszámolót a kutatóhelyek tevékenységéről.

Asz. 59. §

A kutatóintézetek és a támogatott kutatóhelyek vezetői kötelesek megadni az AKT-nak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

Asz. 60. §

Az AKT szükség esetén javasolja az Akadémia elnökének, hogy a kutatóintézet igazgatójának megbízását vonja vissza.

Asz. 61. §

(1) Az AKT ülését a napirend megjelölésével az AKT elnöke hívja össze. Az AKT ülését össze kell hívni akkor is, ha az AKT három tagja vagy a Felügyelő Bizottság a napirend megjelölésével írásban ezt kéri.

(2) Az ülés akkor határozatképes, ha az AKT tagjainak legalább fele, és valamennyi tudományterületről legalább 3—3 képviselő jelen van.

(3) Az AKT határozatait szótöbbséggel hozza.

Asz. 62. §***Az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa***

(1) Az AKT konzultatív testülete az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa. A Tanács ülése három évi időtartamra megválasztja a Tanács elnökét; a három év letelte után a megbízás egy alkalommal megújítható. A Tanács elnöke hívja össze és vezeti a Tanács üléseit. Az Akadémia főtitkára, vagy megbízottja a Tanács ülésein részt vesz.

(2) A Tanács véleményt nyilvánít minden olyan kérdésben, amelyben az AKT állásfoglalásra kéri fel, megvitatja a kutatóhálózat működtetésének kérdéseit, kijelöli a munkáltatói tárgyaló-csoportnak az Akadémiai Érdekegyeztető Tanácsban részt vevő képviselőit.

Az AKT kuratóriumai

21. § (1) Az AKT három — a tudományterületeknek megfelelő (matematikai és természettudományi, élettudományi, társadalomtudományi) — kuratóriumot működtet.

(2) A kuratóriumok tagjait az AKT kéri fel. Az AKT alapszabálya a tagságra vonatkozó összeférhetlenségi szabályokat állapít meg.

(3) A kuratóriumok tagjainak megbízatása legfeljebb négy évre szól. A megbízatás egy ízben megismételhető. A megismétlés feltételeit az AKT alapszabálya állapítja meg.

(4) A kuratóriumok állapítják meg a tudományterületükhöz tartozó egyes kutatóintézetek, kutatóhelyek költségvetési támogatásának és beruházásának kereteit.

(5) A kuratóriumok értékelik az egyes kutatóhelyek tevékenységét, és az értékelés eredményéről tájékoztatják az AKT-t.

Asz. 63. §

(1) A kuratórium tagjainak számát az AKT határozza meg. A kuratórium tagjainak felkérésénél a feladat ellátásához szükséges ismeretek mellett figyelemmel kell lenni arra a követelményre is, hogy a kuratórium tudományterülethez tartozó tudományágak kérdéseiről megalapozott álláspontot tudjon kialakítani.

(2) A kuratóriumnak nem lehet tagja az, aki akadémiai kutatóintézettel, támogatott kutatóhellyel közalkalmazotti jogviszonyban van. Az Asz. 57. §-ának (2) bekezdésében meghatározott összeférhetlenségi okok a kuratórium tagjaira is vonatkoznak. Az AKT alapszabálya további összeférhetlenségi okokat is meghatározhat.

Alternatív javaslat: ne legyen összeférhetlenségi ok az intézettel, kutatóhellyel fennálló közalkalmazotti jogviszony.

Asz. 64. §

A kutatóintézetek és a támogatott kutatóhelyek vezetői kötelesek megadni mindazt a tájékoztatást, amely a kuratórium feladatainak ellátásához szükséges.

Asz. 65. §

A kuratóriumok tevékenységüket a tudományos osztályokkal és tudományos bizottságokkal együttműködve végzik.

Asz. 66. §

A kuratóriumok tevékenységükért az AKT-nak felelnek, tevékenységükről évente beszámolnak az AKT-nak.

Asz. 67. §

(1) A kuratórium ülését a napirend megjelölésével az elnök hívja össze. Össze kell hívni a kuratórium ülését akkor, ha a kuratórium tagjainak egyharmada vagy a Felügyelő Bizottság a napirend megjelölésével írásban ezt kéri. A kuratórium ülését az Akadémia főtitkára is összehívhatja.

(2) A kuratórium ülése akkor határozatképes, ha tagjainak több mint fele jelen van.

(3) A kuratórium határozatait szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

(4) A kuratórium ügyrendjét az AKT hagyja jóvá.

Az akadémiai kutatóintézet

22. § Az akadémiai kutatóintézet önálló jogi személy. A kutatóintézet kutatási és — e törvényben meghatározott keretek között — gazdasági önállósággal rendelkezik. A kutatóintézetek által betervezett szervezeti és működési szabályzatot az AKT hagyja jóvá.

Asz. 68. §

(1) Az Akadémia az Akadémiai Törvény 3. §-a (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott feladatának ellátása körében meghatározott alap kutatások végzésére kutatóintézetet létesít, kutatóintézeteket tart fenn.

(2) A kutatóintézetek közreműködnek az Akadémia feladatainak teljesítésében. Ennek keretében kutatási területükhöz tartozó kérdésekben részt vesznek az Akadémia által készített vélemények kidolgozásában, a kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő akadémiai beszámolóban és az évente a Kormányhoz benyújtandó jelentésnek az elkészítésében.

(3) A kutatóintézetek gondoskodnak kutatóik szakmai fejlődéséről, lehetőségeik szerint figyelemmel kísérik és támogatják a kutatási területükön a szakmai utánpótlást, a felsőoktatási intézményekkel való megállapodás szerint részt vesznek az oktatásban és a doktori képzésben.

Asz. 69. §

(1) A kutatóintézet maga dönt kutatási tevékenységéről, köteles azonban ellátni azokat az alap kutatási feladatokat, amelyeket az Akadémia az alapító okiratban meghatároz, köteles továbbá figyelembe venni az intézetek tevékenységéről készített, az AKT, az illetékes tudományos bizottság és tudományos osztály által elfogadott értékelést, valamint a közgyűlés határozatait.

(2) A kutatóintézetek az Akadémia törzsvagyonából és az Akadémiára bízott vagyontárgyakból az intézeteknek átadott vagyontárgyakkal és egyéb vagyontárgyakkal gazdálkodnak. Az intézetek kötelesek megtartani azokat a vagyonhasznosítási és gazdálkodási szabályokat, amelyeket a közgyűlés meghatároz.

(3) A közgyűlés az AKT javaslatára az intézeteket — jogi személyiségük megőrzése mellett — önálló feladattal, szervezettel és önálló jogi személyiséggel rendelkező intézetbe egyesítheti.

23. § (1) A kutatóintézet tevékenységét a tudományos tanács vagy más intézeti testületi szerv közreműködésével az igazgató irányítja.

Asz. 70. §

(1) A kutatóintézet szervezetét és működési rendjét az Intézeti szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

(2) Az intézeti szervezeti és működési szabályzat határozza meg, hogy az intézet sajátosságának megfelelően milyen testületi szerv segíti az igazgatót az intézet feladatainak

ellátásában, az egységes vezetés biztosításában, és milyen tanács támogatja az igazgatót az intézet kutatási tevékenységének, stratégiai döntéseinek meghozatalában, az alapvető kutatási tematikai irányok meghatározásában.

(2) Az igazgatót pályázati eljárás alapján az AKT javaslatára, legfeljebb öt évre az Akadémia elnöke bízza meg.

(3) Az igazgató megbízásához, az intézet kutatói közösségének véleményét — az intézeti szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon — titkos szavazás útján ki kell kérni.

24. § Az akadémiai kutatóintézetek fenntartásának, működtetésének és fejlesztésének forrásai:

a) a központi költségvetésben az Akadémia fejezetben a kutatóintézetek számára elkülönített költségvetési keret;

b) az Akadémia egyéb forrásaiból az AKT által az intézetek rendelkezésére bocsátott összeg;

c) különböző forrásokból elnyert, illetve szerződésekhez kapcsolódó bevételek.

25. § (1) A kutatóintézet vállalkozási tevékenységet csak az alapító okiratban előírt alaptevékenységének veszélyeztetése nélkül és a szervezeti és működési szabályzata keretei között végezhet. E tevékenységet a költségvetésből finanszírozott tudományos kutatásoktól pénzügyileg elkülönítetten kell kezelni.

Asz. 71. §

Az intézeti alapító okirat határozza meg az intézet vállalkozási tevékenységének rendjét és a vállalkozási tevékenységnek az összköltségvetésen belüli arányát; az intézeti szervezeti és működési szabályzat határozza meg az intézeti munkamegosztást, az eredmény felosztásának szabályait.

(2) Az akadémiai kutatóintézetek egymással, valamint felsőoktatási intézményekkel kutatási, oktatási feladatok ellátására, erőforrásaik célszerűbb felhasználására — a 14. § (1) bekezdés g) pontjának figyelembevételével — egyesülhetnek, továbbá egyetemekkel, egyetemi központokkal — önállóságuk megtartásával — társult viszonyt létesíthetnek.

Asz. 72. §

A társult viszony létesítéséről az intézet köteles előzetesen tájékoztatni a főtűkárt, részletesen ismertetve, hogy a társult viszony mennyiben érinti az alapító okiratban meghatározott kutatási feladat ellátását és az Akadémia által az intézetnek átadott törzsvagyont és Akadémiára bízott állami vagyont.

(3) Kutatási, oktatási feladatok egyesült vagy társult formában történő ellátást kutatóhelyek is kezdeményezhetik.

26. § (1) Az Akadémia kutatóhelyein és intézményeiben dolgozókra — a gazdasági társaságok munkavállalói kivételével — a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Az akadémiai kutatóintézetekben dolgozó kutatók munkájukat tudományos meggyőződésüknek megfelelően végzik. Ezzel ellentétes tevékenységre nem kényszeríthetők, mások törvényes jogainak sérelme nélkül szabadon tehetik közzé tudományos eredményeiket.

Asz. 73. §

Az intézeti szervezeti és működési szabályzat határozza meg azokat a szabályokat, amelyek akkor alkalmazandók, ha olyan találmányt jelentő megoldás keletkezett, amelynek kidolgozása a feltalálónak az intézettel fennálló munkaviszonyból, közszolgálati jogviszonyból folyó kötelessége volt, vagy ha olyan szerzői mű keletkezett, amelynek elkészítése a szerzőnek az intézetben munkaköri kötelezettsége volt.

Támogatott kutatóhelyek

Asz. 74. §

Az Akadémia az egyetemek, közgyűjtemények, más intézmények szervezeti egységeinek és kutatóinak pályázati úton elnyerhető támogatást nyújt meghatározott tudományterületek művelése vagy meghatározott kutatási feladatok végzése céljából. Az illetékes tudományos osztály véleménye alapján elfogadott pályázati kérelem esetén a támogatás feltételeit az Akadémia az egyetemmel, közgyűjteménnyel, más intézménnyel kötött szerződésben rögzíti.

Asz. 75. §

A jogszabályokban előírt feltételek megléte esetén az Akadémia és az egyetem vagy más intézmény megállapodhat abban, hogy a támogatott kutatóhely(ek) akadémiai kutatóintézetté alakul(nak), meghatározott oktatási és egyéb feladatokat lát(nak) el, feltéve, hogy a működéshez szükséges feltételek adottak vagy megteremthetők.

Asz. 76. §

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

(1) A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára a tudományos ismeretek terjesztésének és a tudományos munka előmozdításának feladatát látja el; történeti szempontból is nagyjelentőségű könyv- és levéltári anyagot gondozó nemzeti intézmény.

(2) A Könyvtár önálló jogi személy. A Könyvtár tevékenységét a főigazgató irányítja.

(3) A Könyvtár az akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek könyvtárai részére — kérésük esetén — szakmai támogatást nyújt.

Asz. 77. §

A Magyar Tudományos Akadémia Művészeti Gyűjteménye

(1) A Művészeti Gyűjtemény az Akadémia tulajdonában álló és az Akadémiára rábízott nemzeti érdekű, védett műtárgyak összessége.

(2) A Művészeti Gyűjtemény működésének elvi irányítását 3 tagú Gyűjtemény Tanács látja el. A Tanács tagjait az illetékes tudományos bizottság javaslata alapján három évi időtartamra az Akadémia elnöke bizza meg, a megbízás egy alkalommal megújítható.

(3) A Művészeti Gyűjtemény kezelésének feladatát a gyűjtemény-vezető látja el. A gyűjtemény-vezetőt a Tanács véleményének figyelembevételével három évi időtartamra az Akadémia elnöke nevezi ki, a megbízás egy alkalommal megújítható.

Asz. 78. §

Az Akadémia Magyar Tudomány című folyóirata

Az Akadémia a tudományos eredmények megismertetése és a köztestületi tevékenységgel kapcsolatos kérdések megvitatása, fontos határozatok közzététele céljából Magyar Tudomány címmel tudományos folyóiratot jelent meg. A folyóirat főszerkesztőjét az elnökség javaslata alapján az elnök bizza meg három évi időtartamra. A megbízás egy alkalommal meghosszabbítható.

Asz. 79. §

Az Akadémia egyéb intézményei, szervezetei

A jogszabályi feltételek megléte esetén — az Alapszabályban meghatározott szabályok szerint — az Akadémia, az akadémiai kutatóintézetek önálló jogi személyiséggel rendelkező intézményt, vállalatot, gazdasági társaságot alapíthatnak.

Asz. 80. §

Érdekegyeztető Tanács

(1) Az Érdekegyeztető Tanács feladata az Akadémia kutatóintézetekben, a támogatott kutatóhelyeken, intézményekben közalkalmazotti jogviszonyban álló munkavállalók nagyobb csoportjait érintő konfliktushelyzetek megelőzése, kezelése, az eredményes munkavégzés feltételei fenntartásának elősegítése.

(2) A Tanács tagjai az Akadémia, a munkáltatók és a munkavállalók képviselői.

(3) A Tanács üléseln létrejött megállapodások és ajánlások szövegét az Akadémiai Értesítő közli.

(4) A Tanács maga határozza meg alapszabályát és ügyrendjét.

Asz. 81. §

Tudományos társaságok, egyesületek

(1) Az Akadémia együttműködik a tudományos társaságokkal, egyesületekkel, szövetségekkel, továbbá a nemzetközi tudományos társaságok hazai csoportjaival, szekcióival; kikéri véleményüket, javaslataikat a közös érdeklődésre számot tartó tevékenységi területeken; választott vezetőiket bevonja a tudományos osztályok, bizottságok munkájába. Kérésükre értékeli tudományos eredményeiket, szakmai támogatást nyújt részükre, segíti folyóiratkiadást munkájukat, a lehetőségek szerint anyagi támogatást nyújt számukra.

(2) A tudományos osztály tudományos társaságot, egyesületet arra jogosíthat fel, hogy nevében utaljon az Akadémiára.

(3) Az Akadémia maga is kezdeményezheti tudományos társaság, egyesület megalakulását, ha valamely tudományszak fejlődése, eredményeinek megismertetése és felhasználása érdekében a tudományszak művelői az egyesületi (tudományos társasági) formában való működést igénylik.

Átmeneti, vegyes és záró rendelkezések**A Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím adományozása**

27. § (1) Az Akadémia Doktori Tanácsa a „Magyar Tudományos Akadémia Doktora” (a továbbiakban: MTA Doktora) címet annak a kiemelkedő tudományos teljesítményt elért személynek ítélheti oda, aki tudományos fokozattal rendelkezik, és a cím megszerzésének feltételeit teljesíti.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott cím kérelem alapján indult eljárás keretében ítélhető oda. Az eljárás megindítására és a cím odaítélésére az Akadémia Doktori Tanácsa jogosult.

(3) Az MTA Doktora cím megszerzésének feltételeit, valamint a doktori eljárás részletes szabályait az Akadémia szabályzatban állapítja meg.

Asz. 82. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémia Doktora címet az Akadémia annak adományozza, aki

a/ tudományszakának mértékadó hazai és nemzetközi tudományos körei előtt ismert, hosszabb időn át kiemelkedő tudományos kutatói munkásságot fejt ki,

b/ az általa művelt tudományszakot eredeti tudományos eredménnyel gyarapította, azzal hozzájárult a tudomány továbbfejlődéséhez, és

c/ tudományos fokozattal rendelkezik.

(2) A Doktori Tanács a doktori eljárást akkor indítja meg, ha a kérelmező igazolta, hogy tudományos fokozattal rendelkezik és a kérelemben bemutatta, vagy a kérelemhez csatolta

azt a szellemi alkotását, amely mint kiemelkedő tudományos teljesítmény az MTA Doktora cím odaítélésének alapja.

Asz. 83. §

(1) Az eljárás megindítása esetén a Tanács a kérelmet átadja a tudományágazat szerint illetékes tudományos osztálynak a tudományos teljesítmény elbírálására.

(2) Ha a tudományos teljesítmény elbírálása több tudományágazat körébe tartozik vagy egyik körébe sem sorolható, a Tanács az érintett tudományágazatok szerinti tudományos osztályok álláspontja alapján olyan bizottságot alakít, amelyben a teljesítmény szakterületéhez legközelebb álló, különböző tudományágak művelői vesznek részt, és látják el a más esetekben az illetékes osztályra háruló feladatokat.

(3) A Tanács az eljárás bármely szakaszában szakértőket kérhet fel véleményezésre. A szakértői véleményt a kérelmezővel közölni kell, és lehetővé kell tenni számára, hogy észrevételeket tegyen a véleményre.

Asz. 84. §

A Doktori Tanács az odaítélt címet visszavonhatja, ha azt állapítja meg, hogy a kérelmező a doktori eljárásban részt vevőket más szellemi alkotását saját tudományos teljesítményeként feltüntetve megtévesztette. A Tanács a határozat meghozatala előtt meghallgatja a doktori cím viselőjét.

Asz. 85. §

(1) A Doktori Tanács határozatának felülvizsgálatát csak abban az esetben lehet kérni, ha az eljárás során eljárási szabályt sértettek meg, és ez a szabálysértés a határozatot befolyásolta.

(2) Az eljárási szabály megsértése miatt benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Doktori Tanács Ügyrendi Bizottsága vizsgálja meg. Az Ügyrendi Bizottság elnökét és két tagját a Doktori Tanács a Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának javaslata alapján a jogász akadémikusok és az MTA Doktora címmel vagy azzal egyenértékű tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tagok közül választja három évi időtartamra; a megbízás egy alkalommal megújítható.

(3) Ha az Ügyrendi Bizottság az eljárási szabály megsértését megállapítja, a Doktori Tanács a határozatát hatályon kívül helyezi, ellenkező esetben a felülvizsgálati kérelmet elutasítja.

(4) Az MTA Doktora címmel rendelkező személynek tiszteletdíj adható. Ennek feltételeit, mértékét és folyósításának időtartamát a Kormány rendeletben állapítja meg.

28. § A Doktori Tanács alapszabályában megállapíthatja a jelen törvény hatálybalépése előtt odaítélt „tudomány doktora” fokozat, és a honosított külföldi tudományos fokozat e törvény szerinti MTA Doktora címmel való egyenértékűségét.

29. § (1) A Tudományos Minősítő Bizottságnak az 1041/1992. (VIII. 3.) Korm. határozattal módosított 1036/1991. (VII. 31.) Korm. határozattal adott megbízása megszüntetéséről az Akadémia Doktori Tanácsának megalakulása napjával kell rendelkezni.

(2) Az Akadémia Doktori Tanácsának megalakulásakor átveszi a folyamatban lévő tudományos minősítési ügyeket a Tudományos Minősítő Bizottságtól és azoknak érdemi határozattal való befejezéséről gondoskodik.

(3) Az Akadémia Doktori Tanácsához sem a tudomány doktora, sem a kandidátusa fokozat elnyerése érdekében újonnan pályázat nem nyújtható be. Ezeket a pályázatokat a Doktori Tanács illetékesség hiánya miatt elutasítja, kivéve a (4) bekezdésben foglalt esetet.

(4) Aki a tudományos továbbképzésről szóló 72/1982. (XII. 10.) MT rendelet alapján belföldi ösztöndíjasként vagy belföldi levelező ösztöndíjasként készült fel kandidátusi fokozat megszerzésére, értekezését 1997. szeptember 1-jéig nyújthatja be elbírálásra a Doktori Tanácshoz. Ez irányadó azokra a külföldi állampolgárokra is, akik ösztöndíjasként, vagy levelező tanulmányokat folytatóként állami ösztöndíj, vagy saját költségük terhére folytatnak tanulmányokat.

(5) Külföldön szerzett tudományos fokozat honosításáról a Doktori Tanács abban az esetben dönt, ha az a „Magyar Tudományos Akadémia Doktora” címként honosítható. A Doktori Tanács megalakulásának napjától ennek megfelelően kell eljárni a folyamatban lévő ügyekben is.

30. § (1) A hazai akadémikusok tudományos teljesítményét az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismeri. A tiszteletdíj a hazai akadémikust élete végéig megilleti, elhalálózása esetén annak meghatározott mértékét hozzátartozói ellátásként (ösvégi és árvaellátásként) kell folyósítani.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj és hozzátartozói ellátások mértékét — figyelembe véve az akadémikusok munkajogi, illetve társadalombiztosítási jogi helyzetét — a Kormány állapítja meg, fedezetét pedig az Akadémia költségvetési fejezetében, külön alcímen kell megállapítani.

31. § (1) A törvény hatálybalépését követő négy hónapon belül az Akadémia rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés előkészítésére az Akadémia elnöke bizottságot hoz létre. A bizottság tagjainak felét hazai akadémikusok, felét az 1. § (2) bekezdésében meghatározott, tudományos fokozattal rendelkező nem akadémikus tagok alkotják. A bizottság összetételében a három tudományterület arányos képviseletét biztosítani kell.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott közgyűlés elfogadja az Akadémia új Alapszabályát, majd ezt követő két hónapon belül rendes közgyűlést tart.

32. § Az irodalom, illetőleg a művészetek más területeit köztestületként szolgáló akadémiaikról külön törvény rendelkezik.

33. § (1) E törvény — a 6. § kivételével — 1994. június 30-án lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1979. évi 6. törvényerejű rendelet és az ezt módosító 1986. évi 5. törvényerejű rendelet, valamint e törvény hatálybalépése után, a 29. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt időponttal a tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról szóló 1983. évi 23. törvényerejű rendelet, az annak végrehajtására kiadott 5/1989. (I. 13.) MT rendelettel és a 79/1990. (IV. 25.) MT rendelettel módosított 38/1983. (XI. 3.) MT rendelet, valamint a tudományos továbbképzésről szóló 72/1982. (XII. 10.) MT rendelet.

(2) A 6. § rendelkezéseit első ízben a Magyar Köztársaság 1995. évi költségvetéséről szóló törvényben kell alkalmazni.

Az MTA Alapszabálya után elkészítendő szabályzatok

1. az Akadémia ügyrendje (Asz. 35. § (1) bek.)
(tartalmazza a közgyűlési ügyrend, az akadémikusok gyűlése és a doktorok közgyűlési képviselői gyűlése ügyrendi szabályait is)
2. doktori szabályzat (Tv. 3. § (2) bek. f/, 27. § (3) bek. Asz. 35. § (2) bek.)
3. Doktori Tanács alapszabálya (Tv. 28. § Asz. 35. § (2) bek.)
4. Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának alapszabálya (Tv. 28. § (2) Asz. 35. § (2) bek.)
5. az akadémikusok választásának szabályai (Asz. 35. § (3) bek.)
6. a doktorok közgyűlési képviselőinek választási szabályai (Asz. 35 § (3) bek.)
7. tudományos bizottságok ügyrendje (Asz. 27. § (4) bek. d)
8. területi bizottságok szervezeti szabályzata (Asz. 31. § (3) bek.)
9. a közgyűlés állandó bizottságainak (Felügyelő Bizottság, Vagyonkezelő Kuratórium, Tudományetikai Bizottság, Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság) ügyrendje (Asz. 37. § (2) bek.)
10. Könyvtári Bizottság, Szociális Bizottság, Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága ügyrendje (Asz. 55. § (1) bek.)
11. A titkárság szervezeti és működési szabályzata (Asz. 54. § (3) bek.)